Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NĂM THỨ MƯỜI SÁU, ☰ SỐ THỨ 2376

MỖI SỐ : 0$04

NGÀY THỨ NĂM 21 JUIN 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Ngoại-quốc	9.00	4.50	2.25	
Các làng và các công-sở	14.00	7.00	3.50	
	10.00	5.00	2.50	

Bạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 186

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière pages.
Une seule insertion. . . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$10 la ligne

Một cái mối lợi lớn của người mình mà chưa hề có ai để bụng đến

Xứ ta là một xứ ở duyên hải, các hải-phận cực dài, mà các hải-phận ấy đều có sản tôm cá rất nhiều, tưởng là một xứ nghề đánh cá phát-đạt đã lâu thì phải, ấy thế mà bấy-nay cả đến cái nghề ấy cũng vẫn dứt kém chẳng bằng người. Gần đây các nhà nhiệt tâm về nền kinh-tế nước nhà thường hô-hào khuyên nhủ người đồng bang mình nên lưu-tâm đến cái mối lợi đó; lại chính-phủ bảo-hộ cũng tìm phương khích-khuyến, có đặt ra nghị-định thưởng tiền cho các công-ty ngư-thuyền mà xem ra cái nghề ấy cũng chưa thấy hưng-khởi lên được chút nào, thực là đáng tiếc.

Ở các nước bên Âu-châu, nghề đánh cá rất là phát-đạt. Từ khi nghề đánh cá cải lương, biết dùng các cơ-khí mới và đánh cá bằng tầu hơi, có thể đánh cá được ở những chỗ bể khơi sóng cả, thì nghề đánh cá thành hẳn là một nghề rất to lớn rất thịnh vượng, nào công-ty đánh cá thu, nào công-ty đánh cá voi, nào công-ty bán cá tươi, nào công-ty đóng cá hộp, nào công-ty nấu dầu cá, nào công-ty thuộc da cá, bao nhiêu cái người giầu thịnh từ một cái mạch lợi đó mà khởi ra rộng-rãi biết nhường nào!

Nghề đánh cá tiến-bộ mà nghề vận-tải cá cũng nhân thế mà tiến-bộ hơn lên; những miền xưa kia cá tươi vẫn coi là một thứ hiếm có, mà từ đấy cá tươi cũng có thể vận-tải đến được luôn luôn; ngày nay cá tươi cạnh tranh với thịt mà nhiều khi thịt phải thua, vì cá tươi bán rẻ hơn thịt; nhiều khi cá đem đi bán mạnh quá, đến nỗi chính ở nơi đánh cá lại không đủ cá dùng, vì bao nhiêu cá đem đi bán ở các nơi khác hết.

Nhất là ở nước Anh, các công-ty hỏa xa đến đặt riêng hẳn ra các toa lạnh để chở cá đi được rất xa và rất mau. Hiện nay những chủ đội ngư-thuyền ở đấy thu được lợi rất nhiều; ở Dunkerque, ở Boulogne, Lorient và ở bên kia bể Manche tại Hull là những nơi ngư-thuyền Anh đi lại như mắc cửi mà cá tươi bán trong nhiều tỉnh nước Anh đều tự ở mấy nơi ấy mà ra.

Ấy ở những nơi có cá, người ta gây nên được cái nghề đánh cá phát-đạt đến như thế, nay xem ở xứ ta có lẽ còn là một nơi sản cá bể nhiều hơn; khắp trong thế-giới dễ không mấy nơi tôm cá sản bằng trong vịnh Bắc-kỳ; cứ xem như trong mùa đánh cá, ngoài những thuyền chài của ngư-dân miền bể ta, lại còn biết bao thuyền chài của người trung-hoa hoặc ở Bắc-hải, hoặc ở Phúc-kiến, đến đánh cá ở miền Cát-bà và miền Hạ-long, khí-nghệ của họ dùng rất là sơ-sài mà thuyền nào lúc trở về cũng đầy ăm-ắp những cá, thì đủ biết rằng tôm cá ở đấy thực là sẵn lắm vậy, những miền ấy nếu dùng các cơ-khí mới và có tàu hơi mà đánh cá, thì chắc là cái lợi còn được bội hơn nhiều. Lại còn được cái lợi nữa là có tàu hơi thì tôm cá đánh được chở về bến rất nhanh chóng, tôm cá lúc làm lại được tươi, hơn là tôm cá đánh bằng thuyền chài ngày nay, có khi phải cầm ở ngoài bể hàng mấy ngày mới chở về được đến bến.

Cá đánh được nhiều như thế, mà cá bán cũng được lợi nhiều. Cá là một thứ đồ ăn rất nhu-yếu cho nhân dân xứ này, nào là cá tươi, cá khô, cá mắm, biết bao món cá, không kể nước mắm cũng làm bằng cá nữa.

Tưởng cứ mấy nơi đô-hội như Hà-nội, Hải-phòng Nam-định và các tỉnh-lỵ lớn là những nơi cá bán chắc được nhiều không bao giờ sợ ế, cũng không xuể việc cho một đội ngư-thuyền làm có thể phát-đạt lắm rồi; ngoài những nơi gần ấy, lại có thể chở cá đến bán cho khắp các xứ ở cõi Á-đông này như ở Phi-luật-tân, Tân-gia-pha, Vân-nam, Hương-cảng v. v. Ấy là chưa nói đến cá đóng hộp và cá ướp dầu, nếu làm ra được nhiều, thì tải đi bán ở nước ngoài, người thế-giới đâu đâu cũng mua dùng cá, lại còn một mối lợi rất lớn không biết chừng nào nữa vậy.

Vả lại nghề đánh cá mà mở-mang được to-tát ra, thì các nghề phụ-thuộc với nghề ấy cũng nhân đấy mà phát-đạt được cả. Những nơi đánh cá ở đây vốn không xa bờ mấy, tàu đánh cá không phải đóng thứ to lắm như ở các miền bể Âu-châu, tàu tải-lương chỉ độ 150 cho đến 200 tấn cũng đủ dùng, mà hạng tàu nhỏ như thế ở đây có thể đóng được cả, thế là nghề đóng tàu cũng sẽ phát-đạt lên, còn như chài lưới thì thượng du Bắc-kỳ gai đay dùng đến bao nhiêu cũng có, sẵn cái nguyên liệu ấy mà mở-mang thêm được nghề làm chài lưới, thì phát-đạt còn nói gì. Cư-dân duyên hải phần nhiều là thiện thủy, quen việc chài lưới, mà xưa nay làm vì nghề vụng dại, thường vẫn phải thiếu-thốn lầm-than; những bần-dân đó mà nếu đem an-sáp vào được cả trong đội ngư-thuyền thì thành ngay những tay thủy-thủ được việc giỏi-dang, mà có cơm ăn việc làm tử tế cả.

Ôi! một cái đại lợi trong xứ mình như thế, các nhà có thế lực có tư-bản, ai là người để bụng vào cái tình hình kinh-tế trong nước, lại chẳng nên mau mau dựng-dão kinh-doanh lấy, trước là lợi cho mình, sau là lợi cho dân mình, cho nước mình nữa dư?

T.

Việc Trung-hoa

Ngày 15 Juin 1928

Tình hình Bắc-kinh

Hội trung ương thường vụ ủy viên của chính-phủ quốc dân ngày 14 juin hội nghị để kén người làm chủ tịch phân hội chính-trị ở Bắc-kinh, định trong ba người Diêm-tích-Sơn, Lý-thạch-Tăng, Trương-Kế chọn một người nhiệm mệnh, cũng có người bàn sẽ do trong ban thường vụ ủy viên chọn một người sung vào chức ấy. Chánh-phủ lâm thời Trực lệ quyết đặt ở Bắc-định, Bắc-kinh và Thiên-tân sẽ đặt làm khu đặc biệt, không thuộc về quyền quản hạt chính-phủ tỉnh Trực lệ.

Có tin rằng phân hội chính-trị ở Bắc-kinh đã tuân lệnh tổ chức, sẽ lấy quốc vụ viện làm hội sở.

Diêm-tích-Sơn cử Lương-tự-Xuyên làm chức giám đốc ở Sùng-văn-môn, Tô-thể-Nhân làm chức giao thiệp viên ở Thiên-tân, Phan-liên-Như làm chức ngoại giao đặc phái viên ở Bắc-kinh, Cát-kinh-Du làm chức Trưởng lô vận sứ, Lục-tại-Lễ làm chức giám đốc ở cửa quan Thiên-tân, Không-phồn-Mậu làm chức cảnh giám ở Bắc-kinh, Doãn-phù-Nhất làm chức giao thông tư lệnh.

Lại có tin ở Bắc-kinh rằng Diêm-tích-Sơn đã hạ lệnh các yếu chức ở Bắc-kinh và Thiên-tân, đều do người riêng của Diêm sung nhiệm, nhưng chưa được chính-phủ Giang-ninh cùng ý, còn Phùng-ngọc-Tường đối với việc ấy có đồng ý hay không, người ngoài còn ngờ lắm.

Ngày 13 juin, hồi trưa, Diêm-tích-Sơn cùng Vương-sĩ-Trân, Hùng-bỵ-Linh, và viên đại-biểu của Phùng-ngọc-Tường là Hà-kỳ Củng, đến yết tế ở trước linh vị ông Tôn-trung-Sơn ở Tây-sơn và phái quân đội thường ở đó để bảo hộ.

Phùng ngọc-Tường đối với Tưởng-giới-Thạch

Phùng-ngọc-Tường có gởi điện văn cho Tưởng-giới-Thạch xin lưu Tưởng ở lại giữ chức tổng tư lệnh quân cách mệnh. Trong điện văn có nói mấy câu rằng: Tưởng nay theo đòi ngài đi tiễu trừ quân giặc, nay may đã được thành công, không có lẽ lại ngồi mà trông cái công lao của ngài, từ trước tới nay phải bỏ đi hết cả. Nếu ngài quyết bỏ chức mà về, thì Tường nay cũng xin theo ngài bỏ chức cùng đi, không còn có tham luyến cái gì nữa.

Nghe đâu Phùng đã gửi điện xin từ chức rồi.

(*Dịch báo Tàu*)

Ngày 18 Juin 1928

Hoa-kỳ công-nhận chánh phủ Nam-kinh

Đông kinh. — Có tin rằng quan tổng lĩnh sự Hoa-kỳ ở Thượng-hải đã được mệnh-lệnh để công-nhận chánh phủ Nam-kinh. Nghe đâu Hoa-kỳ lại không đợi liệt quốc đã ưng cho bãi các giao ước bất bình đẳng, và nhân dịp ấy quan tổng trưởng bộ ngoại-giao ở Nam-kinh dự bị để khi tới Bắc-kinh thì điều đình ngay với các nước khác về việc ấy.

Cái ảnh hưởng việc Trung-hoa ở Cao-ly

Đông kinh. — Quan Toàn quyền Cao-ly đã tới Đông-kinh. Nghe đâu quan Toàn-quyền có xin tăng binh số ở Cao-ly, vì ở đường cương-giới Cao-ly và Mãn-châu tình hình náo động.

Lại mấy tin về Trương-tác-Lâm

Cáp nhĩ tân. — Các quan Trung-hoa ở Cáp-nhĩ-tân tiếp được công văn ở Phụng-thiên nói rằng Trương-tác-Lâm bị đau không thể trông nom được việc chính-trị. Vậy con giai là Trương-học-Lương tới Phụng-thiên hôm qua, nhận chức tỉnh - trưởng Phụng-thiên. Người ta cho việc ấy là dự bị để tuyên bố việc Trương-tác-Lâm tạ thế, vì theo như tin của tư-nhân mà là tin đích xác ở Phụng-thiên gửi đến, thì Trương tạ thế ngay hôm bị tạc đạn. Dương-vũ-Đình trông nom cho quân lính, quân các tỉnh Phụng-thiên, Cát-lâm, và Tề-tề-cáp-nhĩ, quân tỉnh nào về tỉnh ấy.

Ngày 12 juin đại tá Nhật tên là Machino, binh vụ ủy viên của Trương có nói để xin vào thăm Trương, các quan có nói theo như lệnh Trương, thì mấy ngày nữa sẽ cho vào thăm, song vẫn có tin đồn rằng Trương tạ thế rồi. Về việc ấy lại có một cái chứng nữa là hai vị thầy thuốc Trung hoa triệu đến chữa thuốc cho Trương thì ở dinh đã ra từ hôm 9 juin mà không vào nữa.

Người ta nói các quan đợi cho quân Phụng-thiên lui khỏi Vạn-lý trường thành đã, rồi mới tuyên bố rằng Trương còn đau hay chết rồi, vì lúc bấy giờ các quan sẽ có đủ quân lính để duy trì trật tự. Lúc bấy giờ con trai của Trương là Trương học Lương, và viên tổng trưởng tham mưu là Dương-vũ-Đình sẽ trở về Phụng-thiên.

Quân Nhật ở Thanh-đảo

Cáp nhĩ tân, — Người Nhật có hai sư đoàn ở Thanh-đảo, cộng là 20.000 người, hễ sẵn dùng đến thì đi Phụng thiên ngay.

Số bạc ở Thượng-hải

Thượng hải. — Số bạc ở Thượng-hải độ cuối tuần lễ mới rồi là 46.700.000 lạng, 76 810 000 đồng và 3 116 thỏi.

Ngày 19 juin 1928

Một bản giao ước bí mật của Trương-tác-lâm với Nhật-bản

Bắc kinh. — Các báo Trung-hoa đăng bản giao ước bí mật của Trương tác-Lâm với Nhật-bản trong tháng mars mới rồi. Trong giao ước ấy Nhật hứa giúp cho Trung-hoa để mở mang cái thế-lực ở miền Bắc. và để chống lại với đảng cộng sản. Việc giúp ấy là Nhật chịu một phần về binh phí, mà trước tiên phải cấp ngay 50 triệu viên.

Trong giao ước công nhận cho Nhật được hưởng quyền đặc biệt về việc cấp đồn điền trong sáu quận về phương bắc, ưng nhượng cho Nhật Đại-liên, và Lữ-thuận, và cho Nhật thuê Thanh-đảo.

A. R. I. P.

HÀI ĐÀM

Cái thú rung đùi

— Ông Đồ-nho rung đùi, ông Đồ-tây cũng rung đùi!

— Anh nói lạ! khi nào lại có ông Đồ-tây rung đùi?

— Quả có! Hôm nọ tôi thấy một ông rung đùi, tôi hỏi thì ông nói là ông mới com-măng-đơ được một cái đồng hồ lạ lắm. Đeo ở trong mình, nếu không rung đùi, nó sẽ không chạy.

Thế mới biết ông Đồ-nho rung đùi là tức cảnh ngâm thơ, mà ông Đồ-tây cũng có khi rung đùi là giữ cho đồng hồ khỏi đứng vậy.

Hi-đình, Nguyễn-văn-Tối

VIỆC TÌM KHÍ CẦU ITALIA

Ngày 18 juin 1928

Na-uy. — Tàu *Citta di Milano* có điện về bộ sứ-thần nước Ý rằng phi công Larsen tìm những người cưỡi khí cầu *Italia* ở chỗ báo tin trước, nhưng không thấy đâu. Tướng Nobile lại điện cho tàu *Cittadi Milano* rằng tướng ấy có trông thấy tàu bay, và lại có báo chỗ hiện ở bây giờ vào chỗ 80·35 bắc vĩ tuyến, và 27° 12 đông kinh tuyến.

Ngày 19 Juin 1928

Na uy. — Thiếu tá Guilbaud bay đi Spitzberg, trên tàu có nhà thám hiểm Amundsen. Thiếu-tá định đi tìm khí cầu *Italia* ngay.

A R I P.

Giải đáp những điều pháp - luật

LỜI HỎI. — Nhờ ngài chỉ-giáo cho tôi việc sau này:

Chú tôi vì kém mất không có con trai, nên trong họ có lấy một người cháu họ lên làm thừa-tự. Nay người cháu ấy ăn chơi lắm, đem cầm cả ruộng hương-hỏa để đánh bạc. Bây giờ trong họ tôi không muốn nhận người ấy làm thừa-tự cho chú tôi, và lấy người cháu khác thay vào thì có được không? mà được thì phải kiện tại tòa-án nào? Ngộ quan sứ bênh thằng cháu ấy mà không chấp đơn của họ chúng tôi thì có được không?

LỜI ĐÁP. — Việc ấy không can thiệp gì đến tòa-án nào cả. Việc ấy là việc nhà thì người trưởng họ phải họp hội-đồng gia-tộc lại mà xét cái lỗi của người thừa-tự. Nếu xét quả là không xứng-đáng giữ việc thờ-tự nữa thì họ sẽ không cho người cháu ấy làm thừa tự, mà cắt người khác thay vào.

Nếu người cháu ấy không chịu giao của hương-hỏa cho người thừa-tự mới thay mình, thì họ có thể đem giấy của hội-đồng gia-tộc trình tòa án tỉnh y cho.

Ph. h-L.

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CXXXV

Họ Triệu ở nước Hạ vốn là họ Thác-bạt, từ Xích-từ về nhà Đường, vua Thái-tôn nhà Đường cho họ là Lý. Đến Lý-tư-Cung đánh Hoàng Sào có công được phong ở Hạ châu, suốt đời Ngũ-đại, con cháu vẫn nối nghiệp ở đất ấy. Vua Thái tổ nhà Tống gia cho Lý di Hưng chức Thái-úy, đổi họ là Triệu, Di-Hưng truyền cho con là Triệu-đức-Minh, đến Triệu-nguyên-Hiệu mới xưng Hoàng-đế. Nguyên-Hiệu là một tay kênh-địch của nhà Tống, mà cũng là một vị đế vương anh hùng có công nghiệp rất to với nước Hạ. Về việc võ bị, thì dùng binh ba mươi năm, không ai chống nổi, về việc văn trị, thì dựng nhà quốc học, nuôi lẻ nho sinh, nước Hạ hưởng nước lâu dài đến 258 năm, đều là công nghiệp của Nguyên-Hiệu.

Hoàng-thái-hậu làm triều mười một năm, hiệu lệnh nghiêm minh, ân uy rõ rệt, đến khi mất, để tờ chiếu lại tôn thái-phi Dương-thị làm Hoàng-thái-hậu, cùng coi việc nước. Quan Nội-các đọc tờ di chiếu, rồi giục trăm quan vào lạy mừng. Quan Hữu-tư-gián là Phạm-trọng-Yêm nói rằng: « Nay một bà Thái-hậu mất, lại lập một bà Thái-hậu, tôi sợ rằng thiên hạ đời sau ngờ rằng Bệ-hạ không có thể trong một ngày không nhờ sức giúp đỡ của mẫu hậu » Quan Thị-ngự-sử là Bàng-Tịch xin đem những nghi chế thùy liêm đốt hết đi (thùy liêm nghĩa là rủ bức mành mành xuống, khi mẫu hậu coi việc nước, thì rủ mành mành ngồi sau ngai vua để quyết định việc chính trị). Bởi thế chỉ tôn thái phi Dương-thị làm Hoàng-thái-hậu mà không can thiệp đến việc chính trị

Vua Nhân-tôn mới thân chính, xuống chiếu bãi những việc sửa sang đền chùa, cè nén những việc thịnh thảo, trong ngoài cả vui mừng.

Vua Nhân-tôn bảo quan tể tướng là Lã-di-Giản rằng bọn Trương-kỳ và Hạ-Tủng a phụ bà Thái-hậu, đều bãi truất đi. Khi vua vào cung, nói chuyện lại với Hoàng-hậu Quách-thị Hoàng-hậu cười mà nói: « Lã-di-Giản chẳng a phụ Thái-hậu là gì, chỉ vì khôn ngoan khéo ứng biến thôi ». Vua bèn bãi chức Di-Giản. Di-giản rất căm thù Hoàng-hậu, ngày đêm nghĩ mưu để hãm hại. Được ít lâu Di-giản lại làm tể tướng.

Vua Nhân-tôn bảo đình thần rằng: « Gián-quan do quan tể tướng bổ dùng, thì quan tể-tướng có việc nhầm lỗi, còn ai dám nói nữa », bèn xuống chiếu từ sau gián quan có khuyết, thì giao cho gián quan tiến cử, đợi chỉ vua cất dùng.

Buổi ấy mỹ-nhân Thượng-thị và Dương-thị đều được vua yêu (Mỹ-nhân là chức quan ở nội cung), thường phẫn tranh với Hoàng-hậu. Một ngày Thượng-thị rất nhạo với Hoàng-hậu ở trước mặt vua, nói sàm phạm đến Hoàng-hậu. Hoàng-hậu giận quá, như tát Thượng-thị, vua đứng dậy can, chẳng may Hoàng hậu cào phải cổ vua. Vua giận lắm, trỏ cái vết móng tay cho đình thần; Lã-di-Giản vẫn có ý oán giận Hoàng-hậu, bèn xướng nghị xin phế truất, và xin vua truyền sắc cho người bộ cận không được nhận chương sớ của gián quan. Khổng-đạo-Phụ đem bọn gián quan làm Tôn-tổ-Đức, Phạm-trọng Yêm và Tống-Tường bọn mười người đến quì ở trước đền Thùy-củng, và tâu rằng Hoàng-hậu là mẹ thiên-hạ, không nên bàn việc phế truất, và xin cho vào yết kiến để bầy tỏ các lẽ. Vua sai truyền dụ bọn Đạo-phụ đến tòa Trung thư, cho Di-Giản bầy tỏ những lẽ Hoàng-hậu nên phế truất. Bọn Đạo-phụ đến tòa Trung-thư, bảo Di-giản rằng: « Có lẽ nào con lại thuận cho cha để mẹ ư? » Di-Giản nói: « Phế Hoàng-hậu đã có việc cũ nhà Hán nhà Đường. » Phạm-trọng-Yêm nói: « Làm tôi nên lấy đạo vua Nghiêu vua Thuấn mà dẫn vua há nên bắt chước những việc của các vị đế vương thất đức ở nhà Hán và nhà Đường ». Di-giản cười nhạt mà không giả lời. Hôm sau Di-giản liền tâu vua rằng gián quan đến trước đền tâu việc không phải là việc hay ở đời thái bình, vua bèn xuống chiếu bổ bọn Đạo-phụ ra các châu xa, Đạo-phụ tính cương trực trung chính, thấy việc gì trái lẽ, thì hết sức can ngăn, không kiêng sợ gì cả, thiên hạ đều người khen, đến khi ấy danh tiếng càng to. Quan Hàn-dương phán quan là Phú-Bật nghe tin ấy, vỗ ngực thở dài mà nói; « Tiều-đình làm một việc mà mắc hai điều lỗi », bèn dâng sớ rằng: « Nếu không thể phục chức vị cho Hoàng-hậu, thì cũng nên với bọn Khổng-đạo-phụ về kinh ». Sớ ấy tâu lên, vua cũng không giả lời.

Vua Nhân-tôn cất Vương tăng đồng bình chương sự, Hàn-ức tri khu mật viện sự. Ức có tám con giai: Hàn-cương, Hàn-tông, Hàn-giáng, Hàn-địch, Hàn-chẩn, Hàn Duy, Hàn-Diệu và Hàn Vĩ, đều đỗ tiến sĩ, bốn người vào Hàn lâm, bốn người vào quán các, người buổi ấy gọi là tám cây đông của họ Hàn, cũng gọi là tám con rồng của họ Hàn.

Quan Khai phong phủ là Phạm-trọng-Yêm lấy rằng Lã-di-Giản cầm

quyền, những người tiến dụng phần nhiều là môn thuộc, bèn dâng bức tranh vẽ trăm quan, rồi trỏ vào bức tranh mà tâu với vua rằng như thế là theo thứ tự, như thế là vượt bậc, như thế là công, như thế là tư, vả lại, tiến hay thoái kẻ cẩn thận, không nên giao cả quyền cho quan tể tướng. Lã di Giản rất không bằng lòng.

(Còn nữa) Tiểu-mai

Khổng-tử gia-ngữ

I XI

38. — Thất thập nhị đệ tử giải

Ông Nhan-hồi, người nước Lỗ, tên tự là Tử-uyên. Kém đức Khổng-tử ba mươi tuổi. Năm hai mươi chín tuổi thì đầu bạc, đến năm ba mươi mốt tuổi thì chết non. Đức Khổng-tử có nói rằng: « Từ khi ta có Nhan-hồi, khiến cho học-trò càng ngày càng thêm thân » Ông Hồi nổi tiếng là người có đức hạnh, đức Khổng-tử thường khen là người nhân vậy.

Ông Mẫn-Tổn, người nước Lỗ, tên tự là Tử-Khiên. Kém đức Khổng-tử năm tuổi. Nổi tiếng là người có đức hạnh, đức Khổng-tử thường khen là người hiếu vậy.

Ông Nhiễm-hữu, người nước Lỗ, tên tự là Bá-ngưu. Nổi tiếng là người có đức. Có ác tật, đức Khổng-tử nói: « Người ấy mà bị bệnh ấy, hoặc bởi số mệnh ru! »

Ông Nhiễm-ung, tên tự là Trọng-cung. Cùng họ với ông Bá-ngưu, con một người cha bất hiền, mà nổi tiếng là người có đức hạnh.

Ông Tể-dư, tên tự là Tử-ngã, người nước Lỗ. Có tài khẩu biện, nổi tiếng về khoa ngôn-ngữ. Làm quan ở nước Tề, bàn đến chức Lâm-khoái-đại-phu, cùng Điền thường nổi loạn, bị giết ba họ. Đức Khổng-tử lấy làm xấu hổ. Nghĩ nói: « Không tại lợi bệnh, chỉ tại Tể-dư kia! »

Đoan-mộc-Tứ, tên tự là Tử-cống, người nước Vệ. Kém đức Khổng-tử ba mươi một tuổi. Nổi tiếng là người có tài khẩu biện. Đức Khổng-tử thường chê là biện bác. Nhà giàu kể hàng nghìn vàng, thường đi xe mấy ngựa đến chơi nhà Nguyên-hiến. Ông Nguyên-hiến ở trong một cái nhà tranh vách nát, cùng ông Tử-cống giảng-đàm về cái đạo-nghĩa của tiên vương. Ông Nguyên-hiến mặc cái áo rách, đội cái mũ nát, hàng mấy ngày mới được một bữa cơm rau, thế mà vẫn ung-dung có ý tự đắc.

Ông Tử-cống bảo Nguyên-hiến rằng:

— Thương thay, cái bệnh của bác thật đã quá lắm!

Ông Nguyên-hiến nói:

— Tôi nghe kẻ không có của thì gọi là nghèo; kẻ học đạo mà không làm được thì mới gọi là bệnh. Tôi đây là nghèo, chứ không phải bệnh.

Ông Tử-cống hổ thẹn, suốt đời nghĩ đến câu nói ấy lúc nào, vẫn lấy làm sỉ. Ông Tử-cống thường lưu tâm về việc buôn bán, mua rẻ bán đắt, thành ra lãi nhiều. Trải làm tướng nước Lỗ và nước Vệ, sau mất ở nước Tề.

Ông Nhiễm-cầu, tên tự là Tử-hữu. Có họ với ông Trọng-cung. Kém đức Khổng-tử hai mươi chín tuổi. Có tài nghệ, nổi tiếng về khoa chính sự. Làm quan Tể của họ Quí. Tiến thì giữ gìn hết bổn phận đối với quan chức, lui thì vâng lời dạy bảo của đức Khổng-tử. Ông Nhiễm-cầu tính vốn khiêm-nhượng, cho nên đức Khổng-tử thường nói rằng: « Cầu kia khiêm nhượng, cho nên phải cất nhắc lên.

Ông Trọng-do, tên tự là Tử-lộ, lại có tên tự nữa gọi là Quí-lộ. Kém đức Khổng-tử chín tuổi. Có dũng lực tài nghệ, nổi tiếng về khoa chính sự. Người vẫn quả cảm mà cương trực, có tính bỉ-lậu mà không biết biến thông. Làm quan đại-phu nước Tề, gặp bấy giờ Khoái-hội cùng con là Chiếp tranh nhau ngôi vua, ông Tử-lộ liều vì Chiếp mà tử nạn. Đức Khổng-tử thương xót mà bảo rằng: « Từ khi ta có Trọng-do thì ác-ngôn không vào đến tai vậy. »

Ông Ngôn-yển, người nước Lỗ, tên tự là Tử-du. Kém đức Khổng-tử ba mươi nhăm tuổi. Bấy giờ tập lễ, nổi tiếng là người có văn học. Làm quan Tể ở ấp Vũ-thành, thường theo đức Khổng-tử đến nước Vệ, cùng con một vị tướng-quân tên là Lan quen biết, đưa vào học đức Khổng-tử.

Ông Bốc-thương người nước Vệ, tên tự là Tử-hạ. Kém đức Khổng-tử bốn mươi tư tuổi. Bấy giờ tập kinh Thi, hiểu được nghĩa kinh Thi, nổi tiếng về khoa văn học. Tính người không được rộng rãi, hay bàn những điều tinh vi, người bấy giờ không ai hơn được ông ấy. Ông Bốc-thương trở về nước Vệ, thấy người đọc sử-ký, trong sử có câu rằng: « Tấn sư phạt Tần, tam thỉ độ hà » nghĩa là quân Tấn đánh Tần, ba lợn qua sông.

Ông Tử-hạ nói:

— Không phải thế! Tam-thỉ tức là chữ kỷ-hợi, nghĩa là ngày kỷ hợi qua sông vậy.

Người đọc sử-ký hỏi quan sử nước Tấn thì quả nhiên là chữ kỷ-hợi, vì thế người nước Vệ đều cho ông Tử-hạ là thánh. Khi đức Khổng-tử tạ thế rồi, ông Tử-hạ dạy học ở phía trên Tây-hà. Vua Văn-hầu nước Ngụy thờ làm thầy, thường đem đến hỏi quốc chính vậy.

(Còn nữa) Nguyễn-tố-Mục

Tin sau cùng.

Việc nhà Đông-pháp ngân-hàng

Cái đặc quyền của nhà Đông-pháp ngân hàng được gia hạn sáu tháng kể từ ngày 21 juin.

Một cuộc thi ô-tô

Tại Mans mới thi ô tô lấy giải thưởng lớn thứ sáu về sự đi lâu. Một cái xe Salmson đi 24 giờ được 2.208 kilomètres được giải thưởng Rudge-Withworth.

Lại một cuộc bay qua Đại-tây-dương

Chiếc thủy-phi cơ Friendship, trên có hành khách là Miss Amélia Erharit, phi-công là Wilmerstuz và nhà hàng hải là Erteworth khởi hành ở Terre-Neuve ngày hôm qua hồi 14 giờ 50. Hôm nay hồi 12 giờ 40 đã tới Burryport ở bờ bể xứ Galles.

Tòa nội-các Ai-cập

Mohamed Pacha tổng trưởng bộ tài chánh xin từ chức, nhưng quốc vương không ưng. Người ta nói nếu quan tổng-trưởng từ chức, thì tòa nội-các bị đổ.

Cái vấn đề tiền tệ ở Pháp

Ngày thứ bảy hồi 15 giờ 30 hội đồng các quan thượng thư sẽ họp một buổi đặc biệt. M. Poincaré sẽ trình hội đồng bản dự án về việc chỉnh đốn tiền tệ. Hai nghị viện họp ngay chiều hôm ấy, để đêm ngày thứ bảy sang ngày chủ nhật sẽ quyết nghị.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	30 độ
15 giờ	33 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất; một tạ	10$ 00
nhì	9 30
ba	8 30
Thóc hạng nhất	6 00
Bắp ngô	5 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 20 Juin 1928, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f, 85.

Thời giá quốc trái: Ngày 19 Juin 1928

3 lời	hoàn đẫn		81f 25
3 1/2 lời	hoàn đẫn		93f 40
4 1/2	vĩnh viễn	1917	83f 25
4 lời	"	1918	88 90
6 lời	"	1926	102 90
5 lời	hoàn đẫn	1920	114f 50
4 lời		1925	119 90
3 lời	vĩnh viễn		74f 60
Ngl.	1915-1918		96 80

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày thứ sáu 22 juin hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong, đường Pakhoi, Hoihow và Fort-bayard.

Các thư-từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 10 sáng hôm ấy.

Vấn đề khẩn điền thổ tại Đông-dương. — Mới đây, bên Bộ có hỏi ý kiến quan Toàn-quyền Đông-dương về vấn-đề khẩn thổ tại Đông-dương và có gửi cả bản dự-án chỉ-dụ về vấn-đề ấy nữa. Các nhà điền-chủ, các hội-đồng canh-nông thương-mại, hội-đồng quản-hạt bên này đều không thuận, nên quan Toàn-quyền vừa họp một kỳ hội-đồng mời đại-biểu của các hội ấy đến bàn thì bản dự-án ấy đổi lại đại ý như sau này:

Đất của tư-sản của Đông-dương có thể bán hẳn hay là cho thuê được. Song đất từ 300 *hectares* trở xuống thì các quan thủ hiến bản xứ có thể cấp không được. Văn-tự cho thuê dài hạn thì thể cách cũng phải làm theo lối bán hẳn hay cho.

Mỗi xứ Đông-dương sẽ làm lấy một cái chương trình riêng.

Chương-trình ấy sẽ kê những miền nào là miền cho khai-khẩn và những miền nào là miền tạm không cho khai khẩn, cũng là những đất nào sẽ do Nhà-nước chia ra từng lô không cấp cho khẩn không, trừ ra những lô để dành cấp cho các làng hay là để cho khẩn nhỏ vặt thì không kể.

Những đất để dành để khẩn vặt hay cấp cho các làng thì không được dưới một phần tư những đất bỏ không. Đất để dành cho khẩn vặt thì diện-tích không được quá 10, 20, 50, 100 hay là 100 *hectares*

Chương-trình khẩn-thổ sẽ do các quan thủ-hiến các xứ làm ra và do quan Toàn-quyền duyệt y tại Hội-đồng chính-phủ.

Các đất khẩn trước phải cấp tạm rồi mới cấp hẳn nhưng phải lành trừ những quyền lợi của người khác, và có sự gì nguy-hiểm thì do người đứng khẩn phải chịu, chứ Nhà-nước không bảo-lãnh gì cho ai cả. Chừng nào đất chưa được cấp hẳn, thì người đứng khẩn phải coi như là mới được tạm hưởng dụng mà thôi, trừ ra có cầm cho một hội nông-phố ngân-hàng không kể. Còn thì không bao giờ được bán, được cầm hay cho thuê mà không có giấy phép của Nhà-nước cho.

Khẩn tạm thì không ai được giữ hơn 15.000 hectares. Những đất ấy không họp làm một số liền khu quá 6.000 hectares.

Đất nhượng thì sẽ bán đấu giá hoặc bán theo giấy hợp-đồng. Trừ ra những đất để dành cho làng hay để cho khẩn vặt không kể, hễ khi nào Nhà-nước chia ra thành lô và khi nào nhiều người cùng hỏi mua một khổ thì tất phải bán đấu giá.

(Còn nữa)

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22 Rue Lamblot Hanoi (Phố Nhà-thờ)

Các lớp mùa hè

Các lớp dạy trong mùa hè (cours de vacances) chuyên về hai môn tính và chữ tây, đến ngày thứ hai 2 juillet 1928 sẽ bắt đầu khai giảng.

Các nữ học sinh sẽ học riêng lớp và riêng buổi.

Các đơn xin học phải gửi đến Trung bắc Học-hiệu trước ngày 2 juillet.

Kỳ hạch phổ thông lên bực tham-tá hạng năm. — Kỳ hạch phổ-thông mở cho các viên thư-ký lên bực tham-tá hạng năm ngày 23 avril 1928 thì nay đã có danh sách người trúng tuyển như sau này:

Hạch tại Hanoi

MM. Ng-văn-Sắc thư ký hạng năm tại sở tài-chính,
Ng-ngọc-Thiêm, thư ký hạng tư tại phủ Toàn-quyền,
Nguyễn-văn-Đào, thư ký hạng sáu tại phủ Toàn-quyền,
Lâm-văn-Thọ, thư ký hạng năm tại phủ Toàn-quyền,
Ng-khắc-Dung, thư ký hạng sáu tại nha học chính Đông dương
Ng-thế-Định, thư ký hạng nhì tại phủ Toàn-quyền,
Ng-văn-Quang, thư ký hạng ba ngạch tòa sứ Bắc-kỳ,
Ng-trí-Trung, thư ký hạng ba ngạch tòa sứ Bắc-kỳ
Bùi-huy-Đạm thư ký hạng sáu ngạch tư pháp,

Hạch tại Huế

M Hà-Tánh thư ký hạng sáu ngạch các tòa sứ Trung-kỳ,

Hạch tại Saigon

MM. Hồ-văn-Qui thư ký hạng nhì tại phủ Thống-đốc Nam-kỳ;
Nguyễn-khắc-Nhuận thư ký hạng năm tại sở văn tự;
Võ-văn-Nhiêu thư ký hạng sáu tại phủ Thống-đốc;
Nguyễn-văn-Kiệt thư ký hạng năm tại phủ Thống-đốc;
Trần-văn-Côi thư ký hạng năm tại phủ Thống-đốc;
Lương-khắc-Nhạc thư ký hạng tư tại phủ Thống-đốc;
Phan-văn-Tươi thư ký hạng ba tại phủ Thống-đốc;
Bùi-thiện-Hưng thư ký hạng ba tại phủ Thống-đốc;
Nguyễn-văn-Vang thư ký hạng tư tại phủ Thống-đốc;
Nguyễn-văn-Ngạn thư ký hạng tư tại phủ Thống-đốc;
Mai-thọ-Tuyền thư ký hạng năm tại phủ Thống-đốc;
Nguyễn-văn-Hai thư ký hạng ba tại phủ Thống-đốc;

Danh dự bội-tinh. — Những người có tên sau này có đồ bày đấu-xảo mỹ-thuật của hội Khai-trí mở trong tháng hai và tháng ba tây năm 1928, đều được đặc cách thưởng danh dự bội-tinh hạng nhì:

MM. Trần-Dung tức Đông-tích bán đồ sơn tại Hanoi; Trần-đình-Thu bán đồ [illegible] tại Hanoi; Nguyễn-đình-Huệ thư-ký tại hội Khai-trí; Phùng-văn-Cư, quản-lý hiệu « Au régal des Yeux »; Lưu-thọ-Vy, bán đồ ngà tại Hanoi; Lưu-thọ-Trương tức Ngọc-thành, bán đồ ngà tại Hanoi.

Tòa thượng-thẩm. — *Cải chính:* Trong số báo ra ngày 16 Juin có đăng rằng Nguyễn-văn-Tập, Nguyễn-văn-Nam và Nguyễn-văn-Kính bị can chứa gỗ ăn cắp phải tòa Nam án tỉnh Phú-thọ phạt mỗi tên 4 tháng tù và cùng nhau phải liên đới bồi thường 20 đồng cho chủ có gỗ mất cắp.... Như thế là nhầm, duy chỉ có tên Nguyễn-văn-Nam phải phạt 4 tháng tù và phải phạt 23 đồng thôi. Còn tên Tập tên Kính và M. Trần-ngọc-Thanh là sếp ga thì tòa Nam-án Phú-thọ xử cho được trắng án. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tại phủ Toàn quyền. — M Phùng huy-Kính, tham tá hạng năm, tại phủ Toàn-quyền, hết hạn nghỉ dưỡng bệnh, nay lại được bổ vào ngạch cũ.

M. Cao-Ân thư-ký hạng tư ngạch thư-ký phủ Toàn-quyền, tòng-sự tại sở Kinh-tế nay đổi sang thuộc quan Giám-đốc sở Nông-lâm và súc-mục.

Ngạch bào chế. — M. Nguyễn-kim Kính, bào chế thì sai hạng tư, tại sở mỏ-khoáng, theo như đơn xin, nay được đổi sang quyền quan Thống-sứ bổ dụng.

Ngạch y-tế. — M. Lê-Toàn y-sĩ thì-sai hạng năm ngạch y-tế Bắc-kỳ nay đổi sang thuộc quan Học-chính tổng-trưởng bổ dụng tại nhà thương chữa mắt thay M. Vũ-v-Minh y-sĩ thì-sai hạng năm bổ đi chức khác.

Ngạch công chính. — M. Đặng-ngọc-Chương, tá sự chuyên môn hạng ba, tại sở xe lửa phía bắc Trung kỳ, theo như đơn xin, nay đổi sang quyền quan Khâm-sứ Trung-kỳ bổ dụng.

M Lê-khoan-Như, thư ký tập sự, nay được thăng thư ký hạng sáu.

MM. Huỳnh-đình-Cam, Nguyễn-văn-Nhan, Trần-huy-Châu tức Ngọc, thư ký tập sự, nay được thăng thư-ký hạng tám,

MM. Lê-văn-Hiên, Nguyễn-huy-Liên, hội bạn tập sự, nay được thăng hội bạn hạng tám.

MM. Trần-văn-Hiền, Nguyễn-Tỵ, Trà-văn-Tam, Nguyễn-văn-Phùng, thư ký tập sự, nay được thăng thư-ký hạng tám.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M [illegible] Thu, khán hộ tập sự tại nhà thương Hanoi được nghỉ dưỡng bệnh một tháng lĩnh cả lương.

Nghỉ hộ sản. — Cô Đỗ thị-Hợp cô đỡ thực thụ hạng ba tại Việt-trì được nghỉ hộ sản một tháng kể từ ngày 15 Juin 1928.

Nạn lao động. — Đêm hôm 19 rạng ngày 20, Ng-v-Hương làm cu-li ở nhà máy nước, trong khi cho dầu vào một cái máy đặt trên một cái giếng đào thì ngã xuống đáy giếng, bị thương ở đầu. Tức thì đã đưa vào nhà thương điều trị, xem ra không can gì.

Nạn xe hỏa. — Ngày hôm qua, chuyến xe-lửa ở Nam-định lên, đến ga Hanoi vào hồi 19 giờ 35 có chở một cái xác người nhà quê bị nạn ở cách ga Nam-định độ 28k500. Người ấy độ 50 tuổi bị thương ở đầu và ở bắp chân bên hữu, người ta đã đưa xuống nhà thương Cống-vọng để đem chôn.

Bỏ nhà đi đâu? — Trần-thị-Chiên ở phố hàng Đậu số nhà 23 khai rằng con gái tên là Trần-thị-Giần 15 tuổi bỏ nhà đi đâu mất.

COURS DE VACANCE V. HUGO

Préparation par des professeurs du Lycée aux examens d'entrée, de passage et Baccalauréats.

Minimum de frais, garanties sérieuses.

Direction : 67, Bd Carnot, Hanoi.

7482

BÁN 500 THƯỚC ĐẤT Ở ĐƯỜNG HUẾ

Muốn bán một khu đất rộng 500 thước ở Route de Huế (ngay cổng nhà Diêm trông sang). Ai muốn mua hỏi tại nhà in bản quán, 61-63 phố hàng Bông.

7407

Thuốc lá MÉLIA không những thơm ngon, lại không hay tắt lửa, cho nên trong khi giời nực hóng mát hút thuốc lá MÉLIA khỏi tắt lửa, không phải đánh diêm luôn như hút các thứ thuốc khác.

Nhà giấy ông Trạng-sư Mansohn trước ở số 9, phố Loclanger, nay đã dọn lại đằng phố Tràng-thi, số nhà 46 (con đường nhà thương Phủ-doãn), vậy ai có công việc gì xin cứ lại đấy hỏi. 7435

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ-SINH

ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ

Phòng khám bệnh

QUAN ĐỐC-TỜ BLOT

65, phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm

Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như kiêm để) hài-nhi cũng được.

Thì nên đến quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khéo-côn.

Có buồng riêng tử tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh-nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt-nghiệp có mặt ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà thăm bệnh cũng được xem xét cẩn-thận. Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi bất cứ giờ nào.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ

CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển	0$15
Tiền cước thường	0,05
Tiền cước Recommandé thêm	0,10

Thư và mandat gửi cho:

M. LÊ-NGUYÊN-ỤC

61-63, Rue du Coton

HANOI

HỘI

Indochine films et cinémas

33, Bd Henri-Rivière, Hanoi

Bán đủ: Các thứ máy chiếu ảnh (Cinéma).
Các thứ máy chụp ảnh (Photo).
Các đồ dùng về Ciné-ma và ảnh.

Cho thuê: Các thứ films ảnh (Tây, Tàu, Ta).

Chụp films — làm films ảnh, có xiềng riêng.

Giúp vốn cho các nhà nhiều thành muốn lập rạp Cinéma các tỉnh nhỏ.

Có máy điện, máy chiếu ảnh cho đi chiếu thuê các làng có hội. Ai muốn dùng sẽ tính giá hạ.

CÔNG-TY ALFRED & Cie

68, Bd Gambetta (đường hàng Cỏ)

HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:

Hanoi: Cinéma Pathé (Bờ-hồ)
Cinéma Tonkinois (Hàng quạt)

Haiphong: Cinéma Gaumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng

Xưởng riêng để chữa

Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ xem mất bao nhiêu vốn.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: *để giữ chỗ tại*
Cinéma Pathé số 549
Nhà giấy: 546

KHẨN TRỌNG, — công-ty Alfred et Cie không phải là cùng một hiệu với Société Indochine films et Cie.

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, Số 59, phố Paul Bert, Hanoi sẵn có thuốc chữa khỏi tức khắc bệnh ho, [illegible], ho lao, [illegible]

Nên xem [illegible] cách của hiệu [illegible] về thuốc SIROP [illegible].

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thượng thọ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

[illegible]

KHÁM BỆNH: Giá 2 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22 [illegible]

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Moussin, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, [illegible] Hyposulfite de Soude, [illegible] Sulfite de Soude, Hydroquinone, [illegible]

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON TÂY-LAI VÔ THỪA NHẬN

(Société d'Assistance aux Enfants Abandonnés Franco-Indochinois)

Những số tiền được kể sau này:

1 số được	3.000$00	29 số được	100$00
1 »	1.500,00	29 »	50,00
1 »	1.000,00	29 »	25,00

NƠI VÀ NGÀY MỞ SỐ:

NHẤT-ĐỊNH đến ngày thứ hai 1er OCTOBRE 1928 thì mở số tại tòa Đốc-lý Hanoi

GIÁ BÁN: mỗi vé . . . . 1$00

Có bán vé tại Bản-quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này:

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20

Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0 25

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

CHABOT, Hanoi
56, Rue Paul Bert, 56
CÓ BÁN NHIỀU KIM-CƯƠNG ĐẸP

Một nhẫn
Một hoa
Thượng-hạng
Nhà hàng có thể tin cẩn được.

Tháng năm

Tháng năm nay đã đến rồi
Mồng năm âu cũng là ngày du chơi
Du sơn du thủy là thường
Du chi cho thú bằng du ở nhà
Ngồi trên ghế ngựa sập ngà
Dung dùi nhấp chén chè tàu vũ gi
Vũ gi những thứ chè gi
Tức thì Kim-thái chè chi ngon bằng
Chè ngon hương ngát lẫy lừng
Trong Nam ngoài Bắc ai từng uống qua
Uống qua mới biết thực thà
Chè ngon có một giá thì không hai
Bán hàng không có đơn sai

Apprentie Kim-thái
Ngọc-dường Lai cảo

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3800

TRẦN-QUANG-MINH

Chuyên môn — giồng răng

109, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MẤY NHỜI KÍNH-CÁO

Thưa các quý-khách,

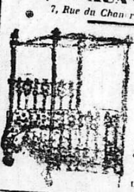
Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng, giồng đủ các thứ răng, TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách qua bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm hầu được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về Bản hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, và giá nhời ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
109, Rue du Coton, Hanoi

TRỊNH-XUÂN NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi

Lit en fer et en cuivre - lit de Hongkong
ACCESSOIRES POUR LITERIE
Sommiers métalliques (toutes dimensions)
Glace de Saint Gobain de toutes dimensions et formes pour ameublement
Grand choix de banquettes pour encadrement et tentures
MEUBLE — THONET
Lampe à suspension

DELEULE & DETOUILLON
76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí-khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng.

XE-ĐẠP TERROT	
Thượng hảo hạng	75$00
Hạng đi đường xa B.	68.00
Hạng đi đường xa A.	66.00
XE-ĐẠP ALCYON	
Thượng hảo hạng	72.00
Hạng đi chơi	66.00
Hạng đi đường xa	54.00
XE-ĐẠP « DRAGON D'OR »	50.00

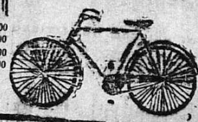
3036

HẠ GIÁ — BÁN ĐẠI CHIẾU HÀNG
Trong vòng một tháng mà thôi, từ 16 Mai đến 20 Juin 1928

Pervenche... Xe đạp... Furan

PERVENCHE	Sơn đen, 1 máy hãm	33$00
	2 máy hãm	34.00
FURAN	Sơn đen thượng hảo hạng	37.00
	Kiểu Anh	39.00

Vành bánh xe mạ kền một nửa, có carter và các đồ phụ-tùng.

DEBIOLLE, 116, đường Quan Thánh, Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hành hung. — Hồi 8 giờ rưỡi hôm chủ nhật vừa rồi, có hai người lính da đen, dắt hai người gái đến sở cẩm phố Doumer, cứ nói huyên thiên cả lên. Viên cẩm bấy giờ đương ăn cơm với gia quyến trên gác, thấy tiếng ồn ào quá, liền ngó ra cửa sổ bảo im đi, ông sẽ xuống.

Mấy người lính liền nói hỗn với viên cẩm ấy, và dọa đi kiện. Viên cẩm liền bước xuống thì bị ngay một người trong hai người ấy đánh đấm vào mặt. Viên cẩm cố chống cự lại, thì người lính vừa đánh vừa chạy; viên cẩm đuổi theo nhưng không bắt được; còn người lính kia cũng dọa đánh vợ viên cẩm, rồi chạy trốn mất. Hiện đương truy nã cho ra hai người lính hành hung ấy.

HUNG-YEN

Nhà xéc Annam. — Ở tỉnh ta nhà Xéc Annam lập ra đã được 3 năm nay, nhưng buổi sơ sinh đã khó khăn lại gặp lắm việc bất lợi nên Hội không được phát đạt sầm uất.

Song đến năm nay Hội chỉnh đốn lại, tuy trong quỹ không đủ tiền dựng lấy hội quán nhưng cũng thuê được nơi rộng rãi mát mẻ mà lại ở trung độ, nên cứ tối đến là các Hội-viên đến đàm luận, xem báo, đánh cờ, đánh billard rất là vui vẻ. Thật là một nơi giải trí đích đáng mà nói cho đúng là nơi giải trí lành vậy.

Mới đây Hội muốn thêm phần vui vẻ ở nơi Hội-quán, thêm bề thân ái trong đám hội-viên nên đặt ra tiệc tháng. Bữa tiệc thứ nhất đã đặt vào ngày mồng 2 tháng năm, hội viên đến dự rất là đông và vui lắm. Mà vui nữa là có một ông trong khi tiệc (dọn theo lối Tây), vì lấy món ăn khi quá tay, không còn cho những người lấy sau nữa.

M. Đ. lai cảo.

Dư luận Nam-kỳ

Thanh-niên tân-học xu-hướng về sự cưới vợ giàu

Gần đây trong đoàn thanh niên tân học nổi lên một cái phong trào rất dữ dội. Chư độc giả thấy chữ « phong trào dữ dội » chắc cũng tưởng đâu dưới bóng cờ tam sắc, thanh niên ta đã hấp thụ được tư tưởng cao kỳ mà gây nên cái phong trào cải lương hoặc cái phong trào khai hóa chi đây! Không đâu, những cái phong trào tốt đẹp ấy là cái cảnh tượng của một xứ phát đạt, nước ta hèn yếu đã được thấy đâu, cái phong trào tôi muốn nói đây là cái cảnh tượng nguy khổ cho tương lai tinh thần cả nước nhà: ấy là cái nạn kiếm vợ giàu đó.

Cái nguyên do của cái phong trào khốn hại này ở đâu mà ra? Thiết tưởng cái cuộc sanh tồn mắc mỏ cũng có một phần, nhứt là các nơi thành thị, sức làm việc của một người thầy thợ tri thức nghị lực tầm thường không thể nuôi thân mình cho đủ. Nhưng đó là một cái nguyên căn về vật chất, còn cái nguyên căn về tinh thần là ở nơi cái tánh ỷ lại của bọn đầu xanh tuổi trẻ ngày nay.

« Công học hành mười mấy năm đèn sách, đau lưng mỏi cổ ngày nay mới ra làm ông này thầy nọ, phải tìm thế mà hưởng đều phú quí chớ! Kìa coi trang bạn ta họ lên xe xuống ngựa, vợ họ thì hột xoàn đầy cổ đầy tay, lẽ nào ta tài học hơn người mà ta chịu ở vào cái địa vị thấp hèn nghèo khổ hay sao? ». Ấy cái tư tưởng hiện thời của bạn thanh niên ta sắp bước chơn ra đời đó. Cuộc sinh tồn mắc mỏ, cái xe sang ngựa xuốn của bọn đồng bang làm cho người thanh niên ta trở nên hèn nhát, cứ trông mong ỷ-lại nơi người. Ngày mai là ngày gì, ta có biết được đâu?

Rồi khi nâng lửa mua dầu, đất bằng sóng dậy, lấy đâu mà nương cậy? Phải. Hèn chi người thanh niên ôm gẫy mảng còm lưng mỏi cổ trong ba cuốn sách có thể nào biết tự cường được? Hình thế họ kém vì thiếu thể dục, tri thức họ thiếu vì kém đức dục nên chi họ mong mỏi nơi cái thuyết vào luồn ra cúi, hương chải bên ba kiếm một nơi nương dựa. mượn thế lực kim tiền mà bước lên cao trong đường hư danh động có xe sua chúng bạn táo. Than ôi! Thanh niên phần chẩn là cái cảnh tượng của một nước tấn bộ, thanh niên hèn nhát tức cảnh tượng nước sắp điêu tàn. Hỡi ai là người đầu xanh tuổi trẻ, ta sao chịu vậy cho đành. Hãy cố gắng. Cái ỷ-lại ta hãy nhường lại cho đoàn phụ nữ, còn ta, thanh-niên Nam-Việt ta nên trau dồi đức tánh, ta phải biết tự cường. Những cái cử chỉ gì hèn nhát nhất thiết ta phải từ bỏ. Nước ta có ngày còn cần dùng đến ta, quốc dân ta có ngày phải cậy nhờ đến ta, nếu ta không biết cậy nơi sức ta lại có ai thế cho ta mà đảm đương công việc nặng nề may sau?

Nên chi, cái thói kiếm vợ giàu này tôi cho là một cái nạn, cái nạn làm cho trí thức ta mê muội, mải miệt trong đường vật chất thấp hèn mà tinh thần ngày thêm nông nổi. Thật! Đời gay go thật, mà đời gay go ta càng nên trau dồi đức tánh hòng tự lập lấy cho ta. Tôi ước ao sao một đằng thì thanh niên ta bớt lần cái tánh ỷ lại, một đằng thì phụ nữ cũng đừng quá háo cái hư danh, trong việc cưới vợ gả chồng lấy cái tình làm trọng.

Đến hôn nhân nhờ đó mà sẽ trở nên rất thú vị, vợ thuận chồng hòa, áo xiêm dâm bọc, dầu bị vật chất không so sua được cùng chúng bạn chớ cũng được cùng nhau vui cạn chén quỳnh. Mà đoàn thanh niên nhờ đó sẽ bớt lần tánh ỷ lại, thói hèn nhát tinh thần họ mới mở mang, biết rõ thiên chức thanh niên, giữ trọn nghĩa vụ ở đời, không hổ câu: « đội trời đạp đất ».

T. L. B.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Xin chú-ý đến hiệu chè Vĩnh-Mậu, Tùng-Mậu chính hiệu

CÁC NƠI PHÁT HÀNH
(HIỆU CHÈ VĨNH-MẬU)
Số nhà 144, phố Khách, Nam-định.
Số nhà 25, phố Hàng Ngang, Hanoi.
Số nhà 21, phố Đông-kiều, Hải-dương.
Ở các tỉnh Nam-kỳ và Bắc-kỳ đều có nơi phát-hành.

注意正號榮茂松茂名茶

總發行處 榮茂茶號 南定華人街一百四十四號 河內行帆街二十五號 海陽東關街十二號 南北圻各省代有發售

Năm 1926, đã trình Thương-bộ nước Pháp vào sổ, và dùng kim-bài thương tiêu làm dấu hiệu, người khác không được giả mạo. Gần đây cũng có nhiều quân vô-sỉ, chế ra hạng chè giả, mạo dùng danh-hiệu của bản-hiệu để lừa dối và mưu lợi. Vì thế bản-hiệu mới đổi dùng cái giấy hiệu dán ở miệng bao chè, cách thức rất là tinh-tế, để phân biệt với hạng chè giả mạo, xin các quí-khách để ý đến cho.

圖案精細 圖影射有式封口紙本號特造偽不用冊十二年 ... 諸君幸祈留意

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng bảy tây 1927 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 3 tháng bảy tây 1928 (*16 tháng năm ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4%).

Sổ kê những đồ cầm đem bán sẽ để cho những người mua và những người có đồ cầm xem.

Quan Chủ Vạn-bảo.
BATSÈRE
2045

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, phố hàng Long
ĐIỆN-THOẠI số 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thổ sản nước Nam.

Có xưởng tại Bảo ... Yên-viên, Bắc-ninh

NẾU thấy ai mắc bệnh xuyễn, bệnn ho thì nên bảo người ta dùng thuốc bông bột, bằng điếu vấn (REMÈDE d'ABYSSINIE EXIBARD EN POUDRE, CIGARETTES).

Thuốc này hiệu các lương-y ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chữa được hàng nghìn người khỏi bệnh.

Để bột trong một cái đĩa, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì tập tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu lạ thường. Hút thuốc quấn Abyssinie Exibard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái băng quấn chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris.

Gởi bán tại: BLANC, Hanoi; MONTÈS, Hanoi

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường cứ tự vấn rằng: (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành thầy chẳng có, thuốc thì không. thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tùng tùy có một quyển sách nói đủ các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết cách thức dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được những thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lâu nay hiệu bào-chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào-chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày 170 trang, vừa bằng chữ Pháp, vừa bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều khẩn thiết rất thường dùng.

Đại-khái có những chương sau này:

1. NHỮNG LÚC KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to; đại để như: Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, sưng nắng, thắt cổ, phải gió, người đi vân vân.....

2. LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự đề phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.

3. MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh sản với giống vật mà trong nhà, cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa thay loài vật trong nhà khi có tật bệnh.

4. CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chứa chan những vi trùng; vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch mới được; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành mà không tốn tiền để giữ cho nước uống được trong sạch.

5. NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH THƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau bụng, đau dạ dày, đau gân, bệnh run. Mỗi bệnh ấy lại phải có ngại rõ một cách giản gì mà xưa nay thực hành đã công hiệu lắm.

6. BỆNH ĐAU DẠ DÀY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.

7. CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn; nếu biết chữa cho hợp cách thì đỡ ngay.

8. CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.

9. CÁC CHẤT ĐỘC. Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc và làm giải độc vân vân..... Lại có nói để cả các phương thuốc tây cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng và những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin sẽ tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi

Trong thư phải đính một cái tem 5 xu cước để gửi. Mà nên viết thư về xin ngay từ bây giờ, kẻo hết.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH
Pharmacie Commerciale du Nord-Annam
E. GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển ... [illegible]
Tiền cước mỗi quyển ... [illegible]
Ai muốn xin mua thư về cho
ông Bùi-Xuân-Thiêm
...

Rượu DUBONNET
là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine: CHARRIER, DUBORCQ, GARRIGUENC & Cie
3627

Nếu ai hay **CẢM và HO**

Nếu ai sợ HƯ PHỔI thì phải LO MÀ DỬ MÌNH thì phải uống

La **SOLUTION PAUTAUBERGE**

là một vị TRỪ TRÙNG ĐỘC HAY và BỔ RẤT HIỆU

Đừng để chờ tới đau nhiều mới chữa

NGỪA BỊNH HAY HƠN LÀ CHỬA

L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, Paris et toutes Pharmacies

Rượu mùi chính-hiệu Marie-Brizard

(LIQUEURS MARIE-BRIZARD)

Uống rượu mùi, phải trọn thứ chính-hiệu:

Anisette Marie Brizarc
Cacao Chouao Marie Brizard
Curaçao orange ou blanc Triple sec
Cherry Brandy
Peach Brandy
Fine Pale Brandy
Rhum Charleston supérieur

TOÀN LÀ THỨ RƯỢU NGON VÀ BỔ

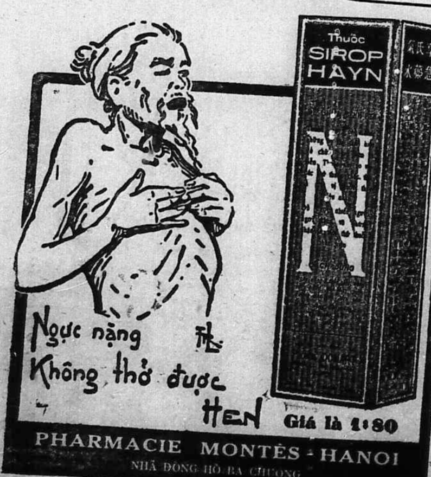
THẾT KHÁCH RẤT LỊCH SỰ !

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Halphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3087

Bán ở hiệu Bào-chế « CHASSAGNE »
59, Rue Paul-Bert. — Hanoi

Bệnh Giang-mai nên chữa bằng thuốc viên

COMPRIMÉS DE GIBERT

Là thuốc kiến hiệu, chắc chắn, kín đáo, tiện lợi dầu bận công việc, khi đi đường cũng vẫn uống được

Hơn cả thuốc tiêm 914

MƯỜI HAI NĂM DANH TIẾNG

Có nhiều nhà lương-y ca tụng

Muốn được thuốc thực hiệu thì phải nhận kỹ tên hiệu nhà chế-tạo là **J. GIBERT**, bào-chế đệ nhất hạng

19, Rue d'Aubagne, MARSEILLE

Ở Hanoi (Bắc-kỳ) có bán tại các hiệu thuốc.

Urocédrol Galle

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng.

BÁN TẠI :

Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Greusmiche.

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thẩy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE

Ông LAFON và LACAZE

Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp

59, phố Paul Bert, Hanoi

Giây nói số 59

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán tờ tâm giờ sáng.

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai : **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, tức thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENG KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ.* Một litre : 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ÉLIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* Một chai : 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* Một chai : 1,25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm.* . . . . Một chai : 1,50

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . Một chai : 0.80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯỜN của ông Lương-y **DEHAUT** mà **XỔ** thì chẳng cần chi phải **CỮ ĂN** và ăn uống trong phòng. Thuốc hườn này dễ uống lắm và đi mua xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc.

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe)

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt-báo biết rằng tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua-thì gửi tiền cho, bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho ngay.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon : GRANDS MAGASINS CHARNER

Từ 18 đến 23 Juin 1928

Bán tủ sắt « Coffres Forts »

Giá đặc biệt về thứ hàng thượng hảo hạng

Tủ hiệu « Lequeue ». Không cháy được.
Sơn các mùi, ở trong có từng ngăn :

0m90 1.300 fr.	1m00 1.550 fr.	1m10 1.820 fr.	
1m20 2.050 fr.	1m30 2.500 fr.	1m40 2.850 fr.	1m50 3.350 fr.

TẠI GIAN HÀNG BẦY CÁC THỰC-PHẨM
Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs **72.000.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN TỪ NGÀY 30 JUIN 1927 » **85.500.000**

HỘI-ĐỒNG TRỊ-SỰ :

Chánh trị-sự : M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam ;
Phó trị-sự : M. PAUL BOY..., Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris ;
Tổng quản-lý chủ-nhiệm : M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

Chánh quán tại : 96, Boulevard Haussmann, Paris (VIIIe)

CHI ĐIẾM CÁC NƠI :

BẾN TÀU	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Canton	Battambang	Bangkok
Fort-Bayard	Cantho	Noumea
Hankeou	Haiphong	Papeete
Honkong	Hanoi	Pondichéry
Mongtzeu	Namdinh	Singapore
Pékin	Pnompenh	
Shanghai	Saigon	
Tientsin	Tourane	
Yunnanfou	Vinh	
	Quinhon	

Phòng sự khắp cả toàn cầu

Giao dịch đủ các công việc thuộc về ngân-hàng — đổi chác tiền bạc — Mua bán quốc thải — Cho thuê cả tủ bạc (Ai muốn hiểu rõ cứ đến tận nơi mà hỏi).

Điểm-Lưu-Tín-Điện : INDOCHINE

GIÂY NÓI : Hanoi Số 497.
Haiphong 26.
Namdinh 90.
Vinh 45.

Certifié l'insertion

Le Gérant NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Luan

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

...Un acte de notoriété fut dressé. Cosette devint devant la loi mademoiselle Euphrasie Fauchelevent. Elle fut déclarée orpheline de père et de mère. Jean Valjean s'arrangea de façon à être désigné, sous le nom de Fauchevent, comme tuteur de Cosette, avec M. Gillenormand comme subrogé tuteur.

Quant aux cinq cent quatrevingt-quatre mille francs, c'était un legs fait à Cosette par une personne morte qui désirait rester inconnue. Le legs primitif avait été de cinq cent quatrevingt-quatorze mille francs; mais dix mille francs avaient été dépensés pour l'éducation de mademoiselle Euphrasie, dont cinq mille francs payés au couvent même. Ce legs, déposés dans les mains d'un tiers, devait être remis à Cosette à sa majorité ou à l'époque de son mariage. Tout cet ensemble était fort acceptable comme on voit, surtout avec un appoint de plus d'un demi-million. Il y avait bien çà et là quelques singularités, mais on ne les vit pas; un des intéressés avait les yeux bandés par l'amour, les autres par les six cent mille francs.

Cosette apprit qu'elle n'était pas la fille de ce vieux homme qu'elle avait si longtemps appelé père. Ce n'était qu'un parent; un autre Fauchelevent était son père véritable. Dans tout autre moment, cela l'eût navrée. Mais à l'heure ineffable où elle était, ce ne fut qu'un peu d'ombre, un rembrunissement, et elle avait tant de joie que ce nuage dura peu. Elle avait Marius. Le jeune homme arrivait, le bonhomme s'effaçait; la vie est ainsi.

Et puis, Cosette était habituée depuis longues années à voir autour d'elle des énigmes; tout être qui a eu une enfance mystérieuse est toujours prêt à de certains renoncements.

Elle continua pourtant de dire à Jean Valjean: Père.

Cosette, aux anges, était enthousiasmée du père Gillenormand. Il est vrai qu'il la comblait de madrigaux et de cadeaux. Pendant que Jean Valjean construisait à Cosette une situation normale dans la société et une possession d'état inattaquable, M. Gillenormand veillait à la corbeille de noces. Rien ne l'amusait comme d'être magnifique. Il avait donné à Cosette une robe de guipure de Binche qui lui venait de sa propre grand'mère à lui. Ces modes-là renaissent, disait-il, les antiquailles font fureur, et les jeunes femmes de ma vieillesse s'habillent comme les vieilles femmes de mon enfance.

Il dévalisait ses respectacles commodes de laque de Coromandel à panse bombée qui n'avaient pas été ouvertes depuis des ans. — Confessons ces douairières, disait-il; voyons ce qu'elles ont dans la bedaine. Il violait bruyamment des tiroirs ventrus pleins des toilettes de toutes ses femmes, de toutes ses maîtresses, et de toutes ses aïeules. Pékins, damas, lampas, moires peintes, robes de gros de Tours flambé, mouchoirs des Indes brodés d'un or qui peut se laver, dauphines sans envers en pièces, points de Gênes et d'Alençon, parures en vieille orfèvrerie, bonbonnières d'ivoire ornées de batailles microscopiques, nippes, rubans, il prodiguait tout à Cosette. Cosette, émerveillée, éperdue d'amour pour Marius et effarée de reconnaissance pour M. Gillenormand, rêvait un bonheur sans bornes vêtu de satin et de velours. Sa corbeille de noces lui apparaissait soutenue par les séraphins. Son âme s'envolait dans l'azur avec des ailes de dentelle de Malines.

L'ivresse des amoureux n'était égalée, nous l'avons dit, que par l'extase du grand-père. Il y avait comme une fanfare dans la rue des Filles-du-Calvaire.

Chaque matin, nouvelle offrande de bric-à-brac du grand-père à Cosette Tous les falbalas possibles s'épanouissaient splendidement autour d'elle.

Un jour Marius, qui, volontiers, causait gravement à travers son bonheur, dit à propos de je ne sais quel incident.

— Les hommes de la révolution sont tellement grands, qu'ils ont déjà le prestige des siècles, comme Caton et comme Phocion, et chacun d'eux semble une mémoire antique.

— Moire antique! c'écria le vieillard. Merci, Marius. C'est précisément l'idée que je cherchais.

Et le lendemain une magnifique robe de moire antique couleur thé s'ajoutait à la corbeille de Cosette.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

... Quan coi việc căn-cước bèn làm ra một tờ giấy chứng. *Cosette* nhờ đó thành tên là cô *Euphrasie Fauchelevent*. Trong giấy khai cha mẹ chết cả rồi. *Jean Valjean* bèn lo-liệu để quan coi việc công-nhận cho mình là *Fauchelevent* làm người đứng bảo-hộ cho *Cosette* mà cụ *Gillenormand* thì làm người bảo-hộ phụ.

Còn cái số tiền năm-mươi-tám vạn bốn-nghìn phật-lăng thì ông khai là của một người đã quá-khứ nặc-danh mà để lại cho cô. Nguyên số những năm-mươi-chín vạn bốn-nghìn; việc giáo-dục của cô đã tốn mất một vạn, những vào nhà-tu ăn học đã mất năm nghìn rồi. Số tiền người nặc-danh để lại cho đó, giao cho một người khác, theo lời di-chúc phải chờ đến khi cô nên tuổi trưởng-thành, hoặc đến ngày lấy chồng mới giao cho. Bấy nhiêu lẽ cũng là nghe được lắm, nhứt là lại có số tiền quá nửa triệu kia thì ai mà còn làm khó khăn nữa. Cũng có một vài nơi lẫn-quất lạ-lùng, nhưng không ai nom thấy. Vì trong bấy nhiêu người có can thiệp thì một người đã có ái-tình che mắt, còn các người kia thì bởi số sáu-mươi vạn mà không nom thấy gì cả.

Cosette từ đó mới biết mình không phải là con của người mà trong bấy lâu vẫn gọi bằng cha. Thì ra là chú bác mà thôi, cha thật của mình lại là một ông *Fauchelevent* khác. Giả-sử cô vỡ ra chuyện ấy ở lúc khác thì bẩn là ngạc-ngán. Nhưng đương cái lúc không lời nào tả được đó, thì sự ấy chẳng qua là một chút bóng tối, một li u-ám mà thôi, cái mừng nó to như vậy, thì đám mây con đó chốc lát tan đi. Giờ cô đã có *Marius* rồi, Tình-lang kia đâu lại, che khuất bẩn lão già, sự đời là như thế.

Vả *Cosette* đã từ bao nhiêu năm, quanh mình thấy điều bí-nghĩa lắm đã quen đi rồi. Phàm người ta lúc thiếu-thời không được rõ nguyên-lai, thì hay sẵn lòng đành chịu thiệt.

Tuy nhiên cô vẫn cứ kêu *Jean Valjean* là Cha. *Cosette* đã sung-sướng lắm rồi, lại mừng lòng khôn nói xiết, vì được ông ngoại chồng vui tính. Luôn-luôn cụ nói những lời phong-nhã với cháu dâu, hết cho thứ này cụ lại cho thứ khác. Trong khi ông *Jean Valjean* hết sức gây-dựng cho cô dâu được một danh-phận vừa-phải ở trong xã-hội, và một cái gia-tài không ai có thể đòi được cãi được về sau, thì cụ *Gillenormand* cũng gia sức sắm-sửa cho cô những đồ qui-trang lịch-sự. Tính cụ ưa làm ra cách đại-gia. Cụ cho cô dâu một bộ áo toàn bằng chăn tua xứ *Binche* nguyên là của bà tổ-mẫu của cụ ngày xưa để lại. Cụ nói rằng: — Những thời-trang đời xưa này, ngày nay tái-sinh trở lại, thiên-hạ bây giờ ưa những đồ cũ-kĩ. Hay đâu những con-gái trong tuổi già của ta mà lại ưa những lối ăn-mặc như các bà già khi ta còn tuổi trẻ.

Nhà có mấy cái tủ áo rất cũ sơn lối Nhựt-bổn *Coromandel*, hai bên sườn phình ra, kể đã bao lâu không ai mở đến, vậy mà cụ cũng bới cả ra, có cái gì đẹp lấy sạch, mà nói rằng: — Âu là ta tra-khảo các bậc cao tằng tổ mẫu này xem trong lòng các cụ ra thế nào. Nói thế rồi ông kéo bừa cả những ô-rát đầy chứa những áo xiêm của đủ các hạng bàn-bà, từ áo xiêm của các cụ kị cho đến áo xiêm của các bà đi lại với cụ thuở trước. Nào là hàng *Pékin*, hàng *Damas*, hàng *Lampas*, hàng hoa-vân nhuộm thuốc, nào là những áo bằng thứ hàng gọi là *Gros de Tours flambé*, nào là khăn tay bằng vải Ấn-độ thêu kim-tuyến mà giặt được, nào là thứ vải *dauphines* không có mặt trái để nguyên cả xúc, nào là đồ thêu sa-hạt ở *Gênes* hoặc ở *Alençon*, nào là những đồ nạm mã áo bằng bạc, nào là những túi đựng kẹo bằng ngà trạm những cảnh trận nhỏ li-ti, nào là xiêm, nào là tua dải, bao nhiêu cụ đem ra cho cô-dâu cả. *Cosette* ngẩn-ngơ thờ-thẫn ra vì tình, lại hoảng-hốt u-mê lên vì tấm lòng trân-trọng thương-yêu của ngoại-tổ nhà chồng, như chiêm-bao thấy một cảnh sung-sướng vô-hạn, miệt-mài ở trên đống nhung, và gấm vóc. Cái rổ đồ tư-trang tự-hồ có thiên-thần mang hầu. Cái linh-hồn như tha-thướt những đồ đăng-tên xứ *Mâlines* mà bay lên những từng xanh biếc vậy.

Ngang với cái say-sưa của đôi loan-phụng ấy thì duy có cái sung-sướng của cụ già. Chỗ con đường *Filles-du-Calvaire* mấy hôm ấy như tưng-bừng đàn-hát.

Cứ mỗi buổi sáng ông ngoại chồng lại cho thêm cháu dâu một vài thứ qui-hóa. Xung-quanh mình nàng như la-liệt những dải hồng tua thắm.

Marius dầu ở trong cảnh hoan-lạc mà cũng không nhãng những điều nghiêm-nghị, một hôm chẳng biết nhân câu chuyện gì lại nói rằng:

— Những bậc người trong Cách-mệnh thời-đại, là những bậc vĩ-đại nhân-vật, đến bây giờ đã được cái vẻ lâu dài của các thế-kỉ tô-điểm vào cho nên những nhân-danh khả-kính, kia như ông *Caton* (tên một bậc cách-mệnh La-mã) kia như ông *Phocion* (tên một nhà cách-mệnh Hi-lạp). Mỗi vị ấy ngày nay thành ra như một cái di-hương của đời xưa vậy.

Cụ già chỉ thoảng nghe có mấy văn sau cùng, di-hương đời xưa, nguyên-văn là *mémoire antique*, cụ chỉ để tai nghe có mấy văn *moire antique*, nghĩa là thứ vải vân đời xưa, cụ bèn la lên rằng:

— Ừ vải vân đời xưa. Ông cám ơn cháu. Chính là cái điều ta đương nghĩ.

Hôm sau thì cụ sắm cho *Cosette* một bộ áo bằng vải vân đời xưa, sắc lá trà.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành mười hai quyển, một bên chữ Pháp một bên Quốc-văn, bán giá như sau này:

Phần thứ nhất	Quyển I	223 trang, bán	—	0$50
	» II	203	—	0 45
	» III và IV	156	—	0 35
	» V và VI	193	—	0 45
	» VII và VIII	319	—	0 65
Phần thứ hai	Quyển I	213 trang, bán	—	0$45
	» II và III	237	—	0 50
	» IV, V và VI	275	—	0 60
	» VII và VIII	231	—	0 50
Phần thứ ba	Quyển I, II và III	251 trang, bán	—	0$55
	Quyển IV, V, VI và VII	299	—	0 65
	Quyển VIII	305	—	0 65

Ở xa tính thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . 0$20
Cả mười hai quyển gửi làm một gói, tiền cước . . . . . . 1 $ [illegible]

Khảo về y-học cổ của ta

Lãn-ông trích lục

Ấu khoa
Chẩn đậu môn
(Tiếp theo)

Lậu tương

Thơ rằng: Tài thì tương lại vị mẫn nang, sang đầu hãm không lậu nùng tương, y nhiên đoàn tụ phong sang không, tất khứ chân tâm độc khí tàng, nghĩa là khi đậu mới phát trưởng, nùng thủy chẩn sung mãn, mà đầu mụn có lỗ dỉ nước, rồi nước đóng thành vảy, bít kín miệng lỗ lại, thì chân nguyên thoát độc khí không tiết hết, bởi vậy đậu khởi trưởng sang khỏa kiên hậu mới tốt, nếu rủng thấy chưa xung mãn mà đầu mụn đóm có lỗ dỉ nước, gọi là lậu sang, bất trị, Trừ ra nung tương bão mãn mà đầu mụn sùi chân rết, rồi đóng vảy, gọi là đôi xí thu, thì không kể.

Không xác

Đậu án kỳ mà nốt mẩy, trong có thứ vẫn đục sắc ngà ngà vàng thì tốt, nếu nang khỏa phồng dộp như vỏ đậu tương, đó là khí có thể sẽ đầy, mà huyết không phụ với khí để cùng hóa độc. trị nên bổ huyết thác nùng, hoặc giả nùng thành mà lỏng như nước g'o, chứ không sắt đặc, đó là khí huyết cùng hư, trị nên đại bổ khí huyết. Còn như đương khi dưỡng nung nhân cảm thụ phong hàn mà tương không bão mãn, thì nên ôn tán kiêm thác lý, nhân sắc phạm uế khí mà tương không bão mãn, thì huân giải kiêm thác lý, (huân giải là đốt vật có hương thơm trừ uế), nhân tiện bí mà tương không bão mãn, thì nên nhuận hạ, đậu ngứa sắc tặng sim mà tương không bão mãn, thì nên bổ khí, đậu ngứa sắc đỏ tía mà tương không bão mãn, thì nên bổ huyết, trị không đúng phép, thì sau này đậu tất thấp hãm rồi biến sinh ung độc bất trị.

Đậu không xác bởi khí huyết hư, đã vậy, nhưng khí huyết vì cớ gì mà hư, vì rằng trước khi mọc đậu, nóng sốt kể hàng bốn năm ngày, làm cho khí huyết khô gọn, và cũng có giống đậu chẳng lép, phát trưởng không thể y kỳ, các nhà thấy vậy, sậu dụng phương tễ công kích, ... dễ dĩ phải xung dộp, nhưng khí huyết không thể tiếp tục sau này, bởi vậy mới thành không xác.

Đậu là chỗ dương khí tụ hội, thì sang khỏa nung trước, rồi những nốt ở trước ngực, mạn sườn, sau lưng, đầu gối, mới nung kế theo sau, nếu trong quảng ngày thứ tám hoặc ngày thứ chín, mà sang khỏa trên đầu mới láng tương đã dịu mặt muốn chứng thu áp, còn những nốt ở trước ngực, mạn sườn, sau lưng, đầu gối, tai phồng dộp như vỏ đậu tương một lượt, đó là khí huyết kiệt, sinh ý tuyệt bất trị, hoặc giả sang khỏa trên mặt mới thấy hơi có nùng thủy, chửa chi mà đã lép dẹp ngay đi, mặt thì lúc nhăn lúc mở không yên, lưỡi thì lâu lắm như thể lưỡi mối, độ là mọi độc chạy vào, chết đến nơi không thể cứu.

Hạc tương

Hạc tương tức cũng là không xác mà gọi khác tên đó thôi. đã đành rằng khí huyết hư, nhưng vì thận táo nguyên khí nội hãm cũng có vì hỏa thước phế kim. kim không sinh thủy, còn lấy gì làm vinh nhuận, mà chả khô, cho nên phép trị cũng có dùng hoàng-liên sinh-địa tê-giác tử-thảo để thanh hỏa, kế dùng sâm kỳ qui thục cho được bồi bổ âm dương; chứ những khí huyết dược thì không công hiệu.

Diện mục dự thũng

Đậu mọc trong quảng năm sáu ngày, mà mặt mắt sưng bóng, đó là bởi âm huyết háo, không thể xô đẩy độc khí ra ngoài cơ biểu, mà hư dương tán mạn ở trong lớp da ngoài lớp thịt, mới sinh chứng hậu như vậy, chứng hậu này ra ngoài bảy ngày truyền biến kinh lạc thì bất trị. vậy hễ thấy nóng sốt mọc đậu, là phải điều bổ khí huyết ngay, nhưng phải biết rằng: mặt thũng mà sang khỏa cũng hơi thũng, thì phải điều bổ khí huyết cho được thăng phát, chứ những mặt thũng mà đậu không thũng, đó là chứng hậu thuần dương vô âm thì chỉ nên dùng thang tứ vật gia nhập nhân nhũ, (sữa người) và rượu điều phục, chứ sâm kỳ bổ khí, thì lại nhất thiết cấm kỵ.

Bản hoàng

Bản hoàng nghĩa là nang bì vàng ...

Đậu thành thục bởi tự tì vị, cho nên đến kỳ mãn nung thì nang bì vàng ửng, thế là thổ vượng chính sắc, nhưng phải biết rằng vàng mà phì nhuận mới tốt, chứ vàng mà khô sạm, là bởi khí huyết sắp trệ không lưu hoạt thì bất trị.

Huyết đậu hãm đậu

Trước quảng năm ngày, huyết che có tái độc nhưng khí không hóa, cho nên tới kỳ nùng bào không sắt đặc, lẽ đó khác nào quả cau thối hạt, (vị chi huyết đậu), sau quảng bảy ngày huyết đã không phụ độc mà khí lại nung, cho nên tới kỳ nang khỏa không kiên hậu, lẽ đó khác nào cây có rác bì, (vị chi hãm đậu) hai chứng này đều bất trị.

Đính hãm

Đính hãm nghĩa là đậu dương không được tròn gọn phồng phang, vì khí bất túc, không thể câu huyết cho được hóa độc thành tương trị nên dùng thang bảo nguyên gia khung qui nhu-mễ (gạo nếp) để ôn vị khí, nhưng hãm mà quang trạch (mới soi thấy bóng nhoáng) thì không nên ôn bổ cho lắm, e bão mãn quá lại sinh hại.

Đảo hãm

Đảo hãm nghĩa là đậu dương tròn gọn phồng phang hết nhân tiết tả, huyết hư khí trệ, mà sang khỏa lại nhẽo lại, đó là biểu lý cùng hư bất trị, nhưng rằng hãm mà mới soi còn thấy có mầu mỡ, thì may cũng có thể cứu.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

SÁCH LUẬT

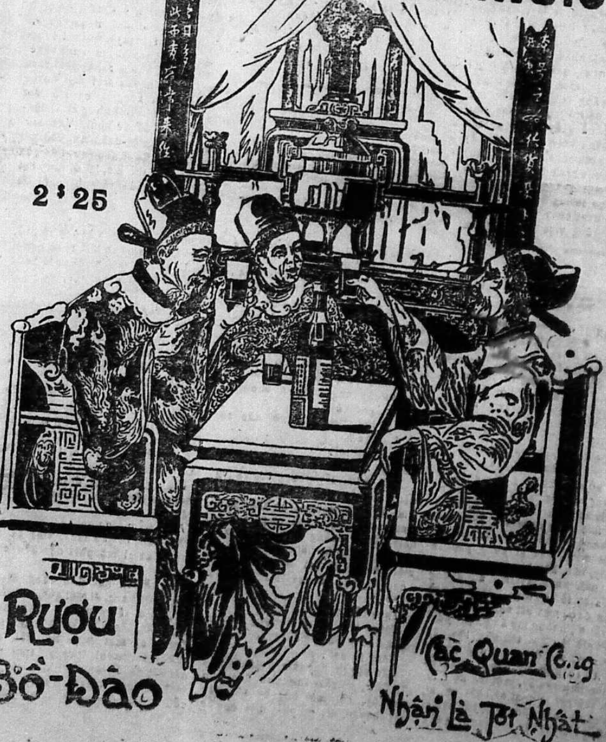
Quan phó Bình-lương, A. Dejean de la Bâtie, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 3.00
(Tiền cước gửi đi ... tính, định ...)
Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp ...

PHARMACIE MONTES

TONIQUE TONKINOIS

2$25

Sử-ký nước ta theo như các di-văn của người Pháp

Giặc Cờ-đen — Trận Cầu-giấy — Đại-tá Henri Rivière tử trận

IV

Tuy đã đề-phòng cẩn mật như thế, mà quân thù cũng biết cả mọi sự sắm sửa của ta. Điều đó ai cũng biết. Vậy ta không có hy-vọng nào đánh lén được chúng. Tuy nhiên, ta cũng biết rõ được địa-thế nơi quân giặc đóng.

Ngày 19 Mai, tự mờ mờ sáng, bấy giờ vào hồi 4 giờ, đều đã ai về chỗ nấy cả. Giời còn tranh tối tranh sáng, ai nấy nghe được mệnh lệnh cuối cùng bảo thầm. Đoạn, đại-tá Rivière bảo quan chưởng binh de Villers cho tiến quân đi. Cách một lát sau, chúng tôi tuân lệnh đã định, ra khỏi nơi Đền-thủy. Ở hai bên và ở sau xe quan Đại-tá thì có thầy quản đại-úy de Marolles, trung-úy Clerc, ông Ducorps, đại-úy de Bris's và tôi ngồi.

Chúng tôi qua Tràng-tiền, hàng Khay, đến Trường-thi. Suốt thành-phố bấy giờ đều vắng tanh. Chẳng trông thấy một bóng người nào cả.

Dần dần chúng tôi theo mặt tây thành mà đi, qua cửa Tây, rồi dừng lại. Thế là chúng tôi lại tiến vào đường mà xưa kia ông Garnier, ông Balny đã tiến đến, là nơi hai con đê có con đường cái phân cách ra cho đến Cầu-giấy lại gặp nhau. Toán quân tiền-phong được lệnh dẫn đường cho chúng tôi đi. Ông Sentis coi toán quân ấy, ông theo mé tả La-thành mà đi làm tả dực cho chúng tôi, qua nơi gần làng Thủ-lệ là nơi ông Garnier xưa đã tử trận. Ông lại cử viên quản lục quân Jadelin, đem 25 người lính, theo mé đê bên hữu, đi làm hữu dực. Còn đại-úy Bertin và thiếu-úy Tourelle thì theo đường Sơn-tây đi trước chúng tôi chừng 400 thước, cùng hàng với quân lương dực.

Khi đạo quân dừng lại thì quan Đại-tá xuống xe, bàn định với quan chưởng binh de Villers một lát, rồi ngài gọi ông Gravot, là người cần-[illegible] đi chơi mát trong miền thành-phố Hà-nội lại, mà truyền cho ông đi ra tận nơi đại đội thám thính xem. Lập tức ông Gravot nhảy lên con ngựa đen, phóng nước đại, thoáng một cái ở biến hẳn vào trong làn sương trắng đằng xa.

* * *

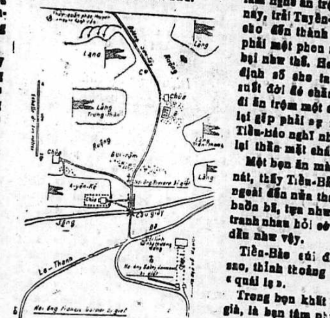
Gần một cái lều ở đấy, người ta thấy xác hai người Nam bị chặt chân chặt tay nom gớm chết. Đạo quân dừng lại độ một khắc đồng hồ, rồi lại trẩy đi. Mỗi người quân hôm ấy chỉ mang có một trăm viên đạn thôi. Những tia nắng thứ nhất của mặt giời tỏa ra đã thấy như nung như nấu; các tia nắng ấy rọi vào toán quân ta ra cảnh vui-vẻ lắm. Ai nấy đều vững dạ mà cất chân đi, nhưng đi từ từ, để cho cách toán quân tiền khu được một quãng khá khá. Đạo quân đi được chừng 3 *kilomètres* thì thấy ông Gravot chạy về trình quan Đại-tá mọi công việc ông đã thám-thính được. Ông nói ông ngồi trên mình ngựa, đứng trên mặt đê mà nhìn xuống, chẳng thấy sự gì khác cả, không thấy người Tàu nào, không thấy ngọn cờ nào, các làng tự hồ như không có ai ở cả.

Bấy giờ vào hồi 6 giờ sáng, chúng tôi đi khỏi Hà-nội được 6 kilomètres, quân lương dực lại nhập lại trước đạo quân chúng tôi; đạo quân lại dừng lại lần nữa. Tất cả các võ quan đều xuống ngựa cả, quan Đại-tá cũng xuống xe và đi đến chỗ bộ Tham-mưu ở đằng toán tiền-phong.

Khi ấy chúng tôi ở bên con đê cao chừng 8, 9 thước, ngăn cách con sông ra, trên mặt đê có đốt luồn tuột chạy xuống cầu.

Toán tiền-phong đi tới trên mặt đê, nhìn quanh quất chẳng có gì đáng nghi ngại cả. Mục đích chúng tôi là trông vào Phủ-Hoài, còn cách xa 4 kilomètres nữa; toán quân tiền-phong ấy được lệnh qua cầu mà tiến đi cho cẩn-thận. Cách một quãng lại có toán quân nữa tiến theo.

Bỗng chốc thấy súng nổ đùng lên. Thì ra quân Cờ-đen nghiêm chỉnh lạ thường, vẫn đợi cho toán quân trước của ta tiến lên qua cầu là bắn.

Bọn quân Cờ-đen bấy giờ đóng cả ở cái chợ và cái chùa gần làng Hạ-yên-kệ. — Toàn quân ở đội thứ 24 do đại-úy Bertin quản đốc, liền lội qua sông, mé bên hữu cầu, nước ngập tới khấu, xông đánh sang các lều ở chợ ấy.

Ngay lúc ấy, ông Sentis cũng cho toàn quân của pháo thuyền *Victorieuse*, ở trên mặt đê bắn xuống. Quân Tàu cử một người một phụ vào làng Hạ-yên-kệ và về mé hữu. Thiếu úy Tourelle đứng đầu toán 20 người quân của pháo-thuyền *Villars* qua cầu tiến vào đánh. Giao chiến một trận ở chùa, rồi chiếm lấy chùa được. Quân Tàu ra riết kháng-cự lại đến chết mới thôi.

(*Còn nữa*)

(*Nguyên-văn của Thủy-quân Đại-úy Emile Duboc*)

D. P. D. *dịch*

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại chỗ nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào [illegible] (tem cũng được) để chi tiêu [illegible] [illegible].

Nếu không gửi tiền theo thì [illegible].

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Nghĩa đạo minh oan

(*Tiếp theo*)

Lúc quan huyện Cao-chính-Minh sắp về dinh, dặn gia nhân nhà họ Mã cứ an tâm sắm sửa quan quách khâm liệm để mà tống táng. Còn cái án ấy sau này thế nào cũng sẽ xét ra được kẻ hạ thủ, để minh bạch sự oan uổng cho người đã chết.

Trang-thị không thể làm sao được, đành phải bảo các con khâm liệm cho Mã-tự-Hỷ, cả nhà đều mặc tang phục. Đợi xem quan huyện về sau xét cái án ấy ra sao.

Đêm ấy Cam-tiểu Bảo đi ăn trộm khó nhọc mà không được gì, chạy về nằm nghỉ ở trong cái miếu nát, sực nghĩ đến lúc trèo lên mái nhà, rút ngói trông xuống làm phòng, trông ngược lại đánh thình thình, nghĩ thầm rằng «Thế gian những kẻ độc thế giết người cũng nhiều, nhưng không ai độc đến nỗi dùng cái ống tre cho rắn chui vào miệng người. Và lại ta làm nghề ăn trộm đã nửa đời người nay, trải Tuyên-thành qua Giang-hoài cho đến thành Cao-bưu, chưa từng phải một phen nào đi ăn trộm thất bại như thế. Hoặc là giời xanh kia định số cho ta làm nghề trộm cắp suốt đời đó chăng: Sao ta muốn chỉ đi ăn trộm một chuyến này thì thôi, lại gặp phải sự ngăn trở như vậy». Tiểu-Bảo nghĩ như vậy, thỉnh thoảng lại thần mặt chán ngán mà thở dài.

Một bọn ăn mày ở trong cái miếu nát, thấy Tiểu-Bảo chuyến này đi ra ngoài đến nửa tháng mới về, sắc mặt buồn bã, tựa như có ý bất bình lắm, tranh nhau hỏi có làm sao, mà buồn dầu như vậy.

Tiểu-Bảo cúi đầu, chẳng đáp lại sao, thỉnh thoảng chỉ nói hai tiếng «quái lạ».

Trong bọn khất cái có một người già, là bạn tâm phúc với Tiểu-Bảo, trông thấy hình trạng Tiểu-Bảo như vậy, biết rằng tất có sự lạ, bèn gọi ra một chỗ vắng vẻ không có ai, hỏi han cặn kẽ.

Tiểu-Bảo vẫn giữ bí mật chỉ đáp lại rằng: Tôi chỉ oán số phận vất vả chẳng ra đâu, không phải rằng tay làm không [illegible] làm khó mà thôi.

Lão ăn mày hai ba lần hỏi đi hỏi lại, Tiểu-Bảo vẫn nhất định không chịu nói rõ.

Vài tháng sau nữa, cái án nhà họ Mã, quan huyện chưa xét ra xong, vì thế tên người nhà họ Mã đem việc ấy lên kêu quan phủ. Quan phủ tường bẩm lên tòa tam pháp. Quan huyện Cao-chính-Minh vì xét án không ra, bị phải cách chức. Quan khác tên là Nguyễn-Tuấn người ở Tích-giang mới đến nhậm huyện Cao-bưu, có tính quyết đoán, lại tinh vi, nghĩ rằng quan huyện trước vì xét cái án họ Mã không ra, bị phải cách chức, cho nên vừa mới đến huyện nhận ấn dấu xong, chưa kịp làm việc gì, đã vội sai lính giải Chiệu-doãn-An ra để xét hỏi. Vừa mới trông thấy Chiệu-doãn-An, liền nói ngay rằng: «Có lẽ nhà ngươi ăn hèn vẫn nhã như thế kia, lại đi mưu hại nhân mệnh, chắc rằng bị phải tội oan».

Chiệu-doãn-An bấy lâu ở trong nhà giam, bị hình phạt tra tấn mãi sợ, vết thương khắp cả thân thể không mấy chỗ lành, cử động cũng khó, quan huyện Nguyễn-Tuấn thấy vậy, động lòng thương, không bắt lên thềm, sợ rằng khó nhọc. Bèn bước xuống thềm hỏi han cặn kẽ.

Doãn-An bẩm.

— Kẻ tiểu-sinh chuyến này thực phải tội oan, nhờ ơn quan lớn minh xét cho khỏi phải oan uổng, chúng tôi lấy làm cảm ân vạn bội.

Nguyễn-Tuấn nói:

— Ta nhác trông cái diện mạo nhà ngươi, cũng biết rằng không phải là kẻ chính hung phạm cái án ấy. Nhưng thê thiếp nhà khổ chủ kêu với ta rằng: chỉ có nhà ngươi phạm vào sự hiềm nghi đó. Hoặc là trước khi chưa xảy ra sự ấy, nhà ngươi với nhà họ Mã có điều gì hiềm khích đó chăng?

Doãn-An nói;

— Kẻ tiểu-sinh với Mã đại-nhân là đạo thầy trò, và lại hai nhà cùng là thế nghị, thực chẳng có sự hiềm thù gì cả.

Doãn-An nói đến đấy muốn nói nữa lại thôi.

Quan huyện Nguyễn-Tuấn xem ý như vậy, nghĩ thầm rằng trong có sự ẩn tình gì đây chứ chẳng sai. Nói dỗ Doãn-An rằng:

— Nay nhà ngươi bị tội oan uổng, có sự ẩn tình gì đó, nên nói cho tường, sao tựa như có điều muốn nói lại thôi như vậy. Đã mắc phải trọng tội như thế rồi, còn có lo ngại điều gì mà chẳng dám nói. Doãn-An thấy quan huyện dỗ ngọt như vậy mới bẩm rằng:

— Kẻ tiểu sinh thực không phải là kẻ hung phạm vào việc án mạng ấy. Nay bị nhà họ Mã đổ tội cho kẻ tiểu sinh này, chẳng qua chỉ bởi tự nàng ái-cơ ông Mã-đại-nhân, trước kia có ý định bỡn cợt tiểu sinh không được, thành ra hiềm thù, đem lòng oán hận mà vu hãm cho tiểu-sinh nên tội đó thôi.

Nguyễn-Tuấn nghe nói lấy làm kinh dị, hỏi vặn lại rằng:

— Nhà ngươi nói không có lẽ, họ Mã là nhà quan sang, lại là nơi thi thư lễ phép, có đâu sinh ra sự quái kinh như vậy.

Chiệu-doãn-An nghĩ thầm rằng:

Việc này có quan hệ đến tính mệnh mình, không nói ra không được, bèn thuật hết chuyện «Chuyên-ảnh đương đêm xuống thư phòng định bỡn cợt, bị mắng xỉ nhục, xấu hổ lui ra» nói tường tận kỹ càng cho quan huyện nghe.

Nguyễn-Tuấn nói:

— Nếu quả như thế, thì có lẽ cái án này xảy ra thực tự nàng Chuyên-ảnh lập mưu vu oan giá họa cho ngươi. Nhưng không biết y dùng thuật gì khiến cho người chết, tuyệt nhiên không có ngấn tích gì ra dáng trúng phải thuốc độc. Và lại là một kẻ nữ tử yếu đuối, có can đảm đâu, mà dám độc lực giết chồng một cách kín đáo như vậy, tất rằng trong khi họ thế còn có một kẻ nữa giúp sức vào chứ chẳng sai. Không biết chúng dùng thuật quỷ quái gì giết người, khó xét ra đến thế.

Đoạn lại lấy lời ủy lạo bảo Chiệu-doãn-An rằng:

— Ngươi không phải lo, thế nào ta cũng xét được tự tình, để cho ngươi khỏi tội, quyết không để cho ngươi phải chịu sự oan không biết kêu với ai được, đến nỗi người chê ta là xét việc hồ đồ.

Nguyễn-Tuấn nói xong liền sai kẻ chấp dịch giải Doãn-An vào nhà giam, dặn lính tráng phải trông coi tử tế, cấm không được ngược đãi như trước.

Nguyễn-Tuấn nghĩ thầm rằng việc bí mật trong cái án này khó xét được ra. Nay đòi gia nhân họ Mã lên, hỏi lại lượt nữa, cũng bằng vô ích mà thôi, bất nhược ăn bận giả làm người thường dân, ra ngoài do thám còn có ích hơn. Kế đã định rồi, bèn cáo bệnh, viết giấy bẩm lên quan trên, xin nghỉ dưỡng bệnh, trong một tháng không xử kiện cáo. Đến lúc tiếp được giấy quan trên phê chuẩn, liền ăn bận quần áo nhà quê, giả làm ông thầy xem số, đi khắp hạt họ, để mà trinh thám, dòng dã non gần tháng giời, vẫn không thám được manh mối cái án ấy ra sao, đã lấy làm nóng lòng sốt ruột.

Một hôm Nguyễn-Tuấn đi đường, gặp cơn mưa to, phải vào nghỉ trong cái điếm bên dọc đường cái, định đợi mưa tạnh sẽ đi, nhưng giời mưa như trút, liên miên mãi không tạnh, đành phải ngủ đỗ ở trong điếm ấy. Điếm chủ có hai vợ chồng già, bán các thức bánh trái các thức quà, và có mấy gian nhà lá-xá, để cho khách vào trọ, lấy tiền thuê làm kế sinh nhai. Nguyễn-Tuấn vào đấy, ăn cơm tối xong, thì giời đã xâm đêm, cùng với điếm chủ đàm luận chuyện trò ở bên ngọn đèn xanh lấp lánh. Chợt thấy một người nam tử gọi cửa vào trọ, thân thể áo quần ướt lướt thướt, vào đến nơi đem áo ướt hơ vào bếp lửa cho khô. Một lát mới mua bánh ăn cho đỡ đói, vừa ăn vừa phàn nàn rằng:

— Ta xưa nay chưa từng làm điều gì đáng tội, sao cứ mỗi việc lại gặp phải sự chắc trở như vậy.

(Còn nữa) Thạch-bằng dịch thuật

TAXEOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul Bert, Hanoi

La Pensée de l'Occident

(BIBLIOTHÈQUE DE TRADUCTIONS)

« Âu-Tây tư tưởng »

(Dịch-văn thư-xã)

NHỮNG TRUYỆN ĐÃ IN XONG RỒI:

1 — Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ
toàn bộ, 18 quyển nhỏ, mỗi quyển: 0$05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 1 00

2 — Tê-lê-mặc phiêu lưu ký
toàn bộ, 10 quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 0 60

3 — Lịch-sử ông Paul Bert
có ba quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05

TIỀN CƯỚC GỞI RECOMMANDÉ:
1 bộ Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ. 0$30
1 bộ Tê-lê-mặc phiêu lưu ký. . . . 0 20
3 quyển Lịch sử ông Paul-Bert . . . 0 13
Cả ba thứ gởi làm một gói 0 40

Mỗi tháng xuất-bản hai quyển nhỏ, mỗi quyển số ít là 64 trang, giá mỗi quyển 0$05.

Các ngài ở xa muốn ấy bản-xã gởi dần sách, xuất bản quyển nào gởi quyển ấy, thì xin cứ gởi cho 1$00 hay là 2$00 trước; khi nào tính tiền sách và tiền cước gần hết, bản-xã sẽ có thư báo trước để các ngài lại gởi thêm tiền lấy sách liên tiếp mà xem.

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

Lớp Dự-bị

Giá bán 0$[illegible]

Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn, 61-63, Phố hàng Bông. — Hanoi

Số 14

Nhi-nữ anh-hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Hai người ấy ra về rồi, bỗng thấy người nhà hàng bưng một chậu nước nóng vào cho *An* công tử rửa mặt, và pha trà đem đến rồi hỏi rằng:

Quí khách ăn cơm ngay, hay còn đợi ai?

Công-tử nói:

Không đợi ai, chỉ có một mình ta, nhà ngươi cho ăn cơm ngay.

Mấy hôm trước công-tử dẫu phải đi đường, nhưng vào trọ chỗ nào, các việc ăn uống của dùng đều đã có *Hoa-trung* trông nom săn sóc cho, nên không đến nỗi khổ, bấy giờ chỉ có một mình, việc gì cũng phải lo liệu lấy, nên bận bịu khó chịu, lại nhân nhà hàng ấy làm ăn không được sạch sẽ cẩn thận, nên công tử chỉ ăn được nửa bát cơm, đành phải bảo cất đi, không thể ăn được nữa.

Một giờ lâu, hai tên phu lừa, ăn cơm xong rồi, đi vào trong phòng xem *An* công-tử có bảo gì. Nguyên hai tên phu lừa ấy, một tên họ *Cẩu*, hình thù rất là quái ác, bất cứ ai, cứ cho nó mấy đồng tiền thì bảo gì nó cũng làm, vì vậy nên người ta đặt gọi là *Tung cẩu*, nghĩa là *con chó xám*, một tên họ *Lang*, là một tên đầu trộm đuôi cướp rất gian hoạt, hai mà nó có bệnh bạch điến, nên người ta đặt gọi là *Bạch-kiểm-lang*, nghĩa là *con chó sói mặt trắng*. Khi hai đứa đi vào liền hỏi công tử rằng:

Có phải hôm qua công tử nói có phong thư định đưa cho ai, vậy chẳng hay công tử định đưa đến đâu xin để chúng tôi đưa đi cho nào.

An công-tử hỏi:

Trong hai người thì người nào có thể đi được?

Tung-cẩu nói:

Để tôi xin đi.

Công tử liền lấy phong thư ra và một ít tiền đưa cho nó mà bảo rằng:

Mi đi giúp ta cho cẩn thận nhé, theo con đường lên đi về phía đông nam, rồi rẽ xuống một con đường nhỏ, đi chừng độ hai mươi dặm, có một nơi gọi là hai mươi tám cây liễu đó, vậy mi có biết chỗ đó không?

Tung-cẩu nói:

Tôi có biết, vì tôi thường có đến mua bán ở Đặng-gia-trang.

Công tử nói:

Nếu vậy thì hay lắm, ở đó có nhà họ *Chử*, mi cầm thư đưa đến cho ông ấy, rồi mời ông ấy đến đây nói chuyện, mà mi phải mời ông ấy đến ngay. Nếu ông ta không có nhà, thì mi nói cho bà vợ biết là có người thân là họ Hoa mời bà đến cửa hàng Duyệt-lai để hỏi cái gì nhé.

Tung-cẩu nói:

Vâng, tôi xin mời được vợ chồng ông ấy đến đây.

Công tử lại nói rằng:

Thôi cả hai ngươi cùng đi giúp ta, cho chóng được việc.

Bạch-kiểm-lang nói:

Công tử bảo cả tôi đi làm gì nữa, đã có anh *Tung-cẩu* đi là đủ rồi. Vì tôi đi thì công tử lấy ai là người sai khiến.

Công tử lại lấy một ít tiền đưa cho, và nói rằng:

Thôi cả hai người đi ngay cho ta, phải cho cẩn thận chớ có làm lỡ việc nhé.

Bạch-kiểm lang nói:

Xin công tử yên lòng, việc ấy có khó khăn gì mà phải dặn bảo cho lắm.

Nói rồi cả hai đứa cùng đi ra ngoài cửa hàng, đi một quãng đường lớn, rồi đi rẽ xuống con đường nhỏ. Khi chúng đang đi, bỗng thấy ở bên đường có một ngọn núi đất, cao chừng hai mươi trượng, trên mặt núi đất đá lẫn lộn, có nhiều cây cối mọc um tùm. Nguyên nơi ấy gọi là *cửa đường kiếm*, có hai ngách đường, theo cái đường nhỏ ở trước núi đi ra thì đến chỗ hai mươi tám cây liễu đó, theo đó lên con đường lớn về Sơn-đông, theo con đường nhỏ ở sau núi đi vào, thì đi thẳng được đến Hà-nam. Hai đứa đi đến đó, *Bạch-kiểm-lang* liền nói với *Tung-cẩu* rằng:

Chỗ này mát lắm nhỉ, anh em ta ngồi nghỉ một lát đã rồi hãy đi.

Tung-cẩu nói:

Mới đi được mấy bước đã nghỉ, còn xa những hai mươi dặm nữa, thôi đi lên cho chóng đến nơi.

Bạch-kiểm lang nói:

Ngồi xuống đây nghỉ, ta có câu chuyện muốn nói cho mà nghe.

Tung cẩu liền đứng lại, cả hai đứa cùng lật nón mũ ra, cầm phẩy sạch đất mà ngồi xuống.

Bạch-kiểm-lang nói:

Anh có phải thực lòng đi đưa thư giúp cho thằng bé con ấy không?

Tung-cẩu nói:

Sao lại không thực lòng, nhận của người ta hai ba trăm đồng tiền, có lẽ vứt bỏ của người ta đi hay sao,

Bạch kiểm lang nói:

Chỉ được có vài ba trăm đồng tiền, anh đã cho là nhiều lắm rồi ư? Chúng mình đây đều có thủ đoạn cả, khuân vác cho hắn chừng hai ba nghìn lạng bạc đến đây, mà hắn chỉ thí cho được mấy trăm đồng tiền thì có hổ hèn gì.

Vừa nói đến đó, bỗng có một người cưỡi một con lừa đen, ở phía nam chạy lại từ từ đi qua, *Bạch-kiểm lang* trông thấy, cất tiếng se sẽ bảo *Tung-cẩu* rằng:

Con lừa đen bé nhỏ kia đẹp lắm nhỉ, tai trắng, vành mắt trắng, bụng trắng, đuôi trắng, lại cả bốn móng chân cũng trắng, trên đầu lại có một điểm trắng như hòn ngọc, quí thật, nếu đem đến chợ bán, chắc anh cũng thích mua lắm, nhưng có vài ba trăm đồng tiền ấy thì mua được làm sao.

Tung-cẩu nói:

Anh chỉ nói chuyện không đâu, tôi không có tiền thì không dám nói đến con lừa ấy.

Nói đến đó thì thấy người cưỡi con lừa ấy đột nhiên cho con lừa chạy quay lại bờ núi, rồi đi vọt ra đằng sau núi, *Tung-cẩu* hỏi *Bạch-kiểm-lang* rằng:

Tôi hỏi thật anh, lúc nãy anh nói những câu ấy là nghĩa làm sao?

Bạch kiểm-lang nói:

Tôi không phải là hoại lương tâm mà bắt ép anh phải theo tôi, chỉ nghĩ anh em mình đi chuyến này, thực là khó nhọc mà chẳng ăn thua gì, được bao nhiêu tiền thuê lắm, thì người chủ có lấy gì cả, nếu lỡ có chết mất con nào thì chúng mình phải chịu đền lẽ cố ra, chỉ bằng chúng ta sẽ...

Tung-cẩu nói:

Sẽ làm sao?

Bạch-kiểm-lang nói:

Bây giờ cái lão giả họ *Hoa* bị ốm không đi theo cái thằng bé con ấy được đến đây, tưởng chính là cái thời vận của chúng ta đã đến; vậy bây giờ chúng ta hãy đem cái [illegible] hai ba trăm đồng tiền này đến chỗ nào đánh chén đã, chờ độ nửa ngày rồi trở lại nhà hàng nói dối là có gặp *Chử-nhất quan*. Nếu thằng bé ấy hỏi làm sao *Chử-nhất-quan* không đến, thì ta nói là vợ chồng người ấy bận không đến được, mời công tử đến chơi nhà. Rồi chúng ta đánh lừa đưa thằng bé ấy ra đi, đừng đưa đến chỗ hai mươi tám cây liễu để làm gì. Đưa quặt đến núi Hắc-phong ở phía bắc, cứ lộn độ cho đi đến núi ấy thì giời gần tối, khi đi đến đầu núi, rồi thừa cơ du bỏ cái thằng bé ấy xuống cái khe nước sâu ở dưới nước cho chết đuối đi, bấy giờ bao nhiêu hành lý và tiền bạc, chúng ta sẽ phẳng lấy cả rồi chia đôi, mỗi người được cái vốn to đem về làm ăn, chẳng hơn là cứ đi theo đít lừa, rõ nhọc cái xác mà vẫn không được ấm no ư?

(Còn nữa)